

17. EDUSTAJAKOKOUS

HELSINKI 16.—18. 5. 1975

päätös- ja julkilausumat

Taisteluun talous- ja sisäpolitiikan suunnan muuttamisen puolesta

Kapitalistisen maailmanjärjestelmän syventyneen yleisen kriisin vaikutukset koskettavat entistä tuhoisammin maatamme. EEC-sidonnaisuus on lisännyt Suomen taloudellista ja poliittista riippuvuutta lännen monopoleista.

Suuryhtiöiden ja pankkipääoman tahtoon taipunut SDP:n ja keskustan hallitus kantaa raskaan vastuun nykyisestä vakavasta taloudellisesta ja poliittisesta kriisistä. Kapitalistisen lamakauden seurausten siirtäminen työtätekevien kannettavaksi on kärjistänyt sisäpoliittista tilannetta.

Raju inflaatio, reaalipalkkojen jälkeenjääneisyys työn tuottavuuden kasvusta ja palkkatulojen korkea verotus ovat merkinneet valtavaa tulonsiirtoa työtätekevältä väestöltä pääoman omistajille ja valtiolle. Siten hallitus on halunnut turvata suurten yritysten voitonsaalistuksen myös taloudellisen laman oloissa.

Politiikan perussuunnasta ovat hallituspuolueet olleet yksimielisiä. Hintojen, maksujen ja asumiskustannusten nousu on päästetty valloilleen. Verotuksen painopistettä on siirretty jatkuvasti pieni- ja keskituloisille palkansaajille. Kapitalistien verohelpotuksia on lisätty ja valtion suorat tulonsiirrot suuryhtiöille ylittävät jo niiden maksamat välittömät verot. Sosiaaliturvan kehitys on pysähtynyt. Maassa on kymmeniä tuhansia työttömiä. Pienviljelijäin ja pienyrittäjien taloudellinen asema on vaikeutunut.

Ulkomaankaupan tuontivoittoisuuden lisääntyminen on aiheuttanut kestämättömän kauppatasevajeen ja ulkomaisen velkaantumisen. Hätäratkaisuna

käyttöön otetut tasapainotuskeinot ovat yhteiskunnan kehittämisen kannalta vahingollisia. Niillä lisätään nyt työttömyyttä ja heikennetään kansanterveys- ja koulutuspalveluja kauppataseen tasapainottamisen sijasta. Hallituksen kiristysohjelmalla rajoitetaan julkisia investointeja. Peruskoulun tehokas toteutus on vaarannettu. Kansanterveystyön ja sairaanhoitolaitoksen kehittämisen hidastaminen aiheuttaa terveydenhoidon tason alentumista. Kuntien taloudellisen aseman vaikeuttaminen estää kunnallisten palvelujen lisäämisen.

Virheellisellä luotto- ja korkopolitiikalla on rajoitettu asuntotuotantoa. Rakennustoiminta on jyrkässä laskusuunnassa.

Tulopoliittiset kokonaisratkaisut ovat olleet kiinteä osa kulutuskysynnän kasvun rajoittamiseen ja alentamiseen suunnattua hallituksen talouspolitiikkaa, jonka perussisältö on vastannut suurpääoman etuja.

Ammattiyhdistysliikettä on sosialidemokraattisten ammattiyhdistysjohtajien myötävaikutuksella sidottu suurpääoman ehdoin hallituksen alaisuudessa tapahtuvaan tulopoliittisten sopimusten valmisteluun ja sitä sekä yleisen mielipiteen muokkaamista varten valmistettavan aineiston tuottamiseen.

Rajoittamalla lakko-oikeutta, luomalla työriitojen pakkosovittelujärjestelmä ja vaikeuttamalla ammattiyhdistysliikkeen itsenäisen päätäntävallan käyttöä pyritään estämään työväen luokkavoiman käyttö.

Nykyisen hallituksen toimet ovat aiheuttaneet kansalaisten tyytymättömyyden kasvun.

Talouspolitiikkaa muutettava

Maamme tuotantovoimat pystyisivät turvaamaan kansalaisille lisääntyvän kulutuksen, parantuvat palvelut, hyvän työllisyyden ja yleisen hyvinvoinnin tasaisen nousun.

Taloudellisesta ja poliittisesta kriisistä voidaan päästä eroon työtätekevien etuihin ja joukkojen toimintaan nojaavalla politiikalla, joka mahdollistaa taloudellisten ja henkisten voimavarojen järkiperäisen ja suunnitelmallisen hyväksikäytön. Nyt on tartuttava kriisin syihin ja suurpääoman valta-asemiin taloudessa ja politiikassa.

Hinnat, maksut ja vuokrat on pidettävä kurissa tehokkaalla säännöstelyllä. Pieni- ja keskituloisten palkansaajien verotusta on helpotettava. Suuryhtiöt ja suuret tulot sekä omaisuudet on saatettava tehokkaan verotuksen kohteeksi. Sosiaaliturvaa on parannettava ja korotettava eläkeläisten eläketulot vähimmäispalkkaa vastaaviksi. Asumiskustannuksia on alennettava.

Työllisyyden turvaaminen vaatii valtion välittömiä toimia. Asuntorakennustoimintaa on tehostettava. Valtion teollista toimintaa on laajennettava erityisesti kehitysalueilla ja valtion kehitysaluetuki ohjattava kotimaisessa omistuksessa oleville pienille ja keskisuurille yrityksille ja kunnille. Maatalouspolitiikka on suunnattava suurviljelmiä suosivasta pienviljelmiä ja niiden yhteistyötä tukevaksi.

Suomen on irtaannuttava kansamme perusetujen vastaisesta EEC-sopimuk-

sesta. Maan ulkomainen velkaantuminen on pysäytettävä. On toteutettava valikoiva länsituonnin säännöstely.

Kauppaa ja taloudellista yhteistyötä Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden kanssa on voimakkaasti laajennettava. Hallituksen on huolehdittava sitoumustensa mukaisesti mm. Svetogorskin, Kostamuksen ja Pääjärven rakennushankkeiden toteuttamisesta. Myös tämän vuoksi on välittömästi ryhdyttävä toimiin valtionjohtoisen rakennusyrityksen perustamiseksi.

Kulutuskysyntää lisäämällä ja tuontia korvaavan kotimaisen tuotannon kehittämisellä voidaan edistää paitsi työllisyyttä myös ulkomaankaupan tasapainottamista. Hallituksen ja Suomen Pankin toimin on pääomasijoituksia ohjattava valtionjohtoiseen teollisuuteen siten että länsituontia supistetaan ja edistetään vientiä Neuvostoliittoon ja muihin sosialistisiin maihin. Taloudellisten kiristysohjelmien sijasta on nopeutettava koulutus- ja terveydenhoitojärjestelmän uudistustyötä. On nopeutettava vesien puhdistamista ja muun elinympäristön suojaamista.

Kaikkien palkansaajien reaaliansioiden nousun turvaavien sopimusratkaisujen aikaansaaminen on parhaiten mahdollista koko ay-liikkeen yhtenäisellä taistelulla. Työväenluokan joukkovoimaan nojautuen on turvattava reaalipalkkojen yleinen korottaminen vähintään työn tuottavuuden nousua vastaavasti ja korottamalla alempia palkkoja muita voimakkaammin. Kommunistit työskentelevät palkkojen indeksiehtojärjestelmän kieltävän lain kumoamiseksi. Ellei indeksiehtojärjestelmää voida soveltaa on työehtosopimuksiin saatava joku muu elinkustannusten nousun palkankorotuksina korvaava menetelmä.

Ammattiyhdistysliikkeen itsenäistä päätäntävaltaa ja jäsendemokratiaa on laajennettava. Lakkokieltosuunnitelmat ja pakkosovittelujärjestelmä on torjuttava.

Sisä- ja talouspolitiikan muutoksen ensimmäinen ja ratkaiseva edellytys on työtätekevän kansan toiminta ja taistelu sekä sitä edustavien puolueiden ja järjestöjen yhteistoiminta. Kommunistinen puolue tekee kaikkensa, jotta työkansan mahtava voima muuttuu todelliseksi yhteiskuntakehityksen suuntaa määrääväksi tekijäksi.

Sisä- ja talouspolitiikan perussuunnan muuttamisen tärkeä edellytys on kommunistien ja koko kansandemokraattisen liikkeen voiman kasvu myös eduskuntavaaleissa ja edessä olevissa ammattiliittovaaleissa.

Kansan osoittaman luottamuksen kasvu innostaa kommunisteja työhön kansandemokraattien vaalivoiton puolesta.

Oikeiston hankkeet torjuttava

Suurpääoman tavoitteena on asemiensa lujittaminen entisestään valtiokoneistossa ja koko yhteiskunnassa, demokratian ja työtätekevien taisteluoikeuksien kaventaminen sekä EEC-suuntauksen voimistaminen.

Oikeistovoimat kiihdyttävät hyökkäyksiään maamme ulkopolitiikkaa, suo-

malais-neuvostoliittolaisia suhteita sekä kommunisteja ja kansandemokraatteja vastaan. Tässä tarkoituksessa ne suorittavat häikäilemättömiä provokaatioita myös lehdistössä ja kirjallisuudessa. Äärioikeisto on tehostanut rauhansopimuksen vastaisesti myös sotilaallisluontoista järjestäytymistään armeijan ja reserviläisjärjestöjen puitteissa. Äärioikeistolaisilla voimilla on edelleen luja ote Suomen armeijassa.

Vaarallista oikeistolaista ilmiötä edustaa myös pyrkimys länsimaissa tunnettujen uusfasististen liikkeiden järjestämiseen myös Suomessa "turvallisuuden" ja "järjestyksen" tunnuksin.

Talouspoliittinen kriisi ja kansainvälisten monopolien osoittama tuki rohkaisevat oikeistovoimia tehostamaan toimintaansa. Tässä tarkoituksessa oikeisto yrittää koota kaikkia porvarillisia voimia yhteisrintamaan. "Ristiriitojen sääntelyn" ja ideologisen muokkaustoiminnan edistämiseen on perustettu erityisjärjestöjä. Suurpääoman huippujärjestöjen rintamaa lujitetaan mm. Elinkeinoelämän Valtuuskunnan puitteissa.

Hallituksen politiikan painopistettä halutaan siirtää vielä enemmän oikealle.

Oikeiston hankkeiden torjumiseksi on luotava luja perusta vasemmiston ja muiden demokraattisten voimien yhteistyölle. Valtiovallan on puututtava suomalais-neuvostoliittolaisia suhteita vahingoittavaan ja kansan perusetujen vastaisiin ilmiöihin. Sotapropagandan kieltävän lain aikaansaaminen on välttämätöntä taantumuksen neuvostovastaisen julkaisutoiminnan estämiseksi lehdistössä ja kirjallisuudessa.

Demokraattisten voimien yhteistyöhön

Talouselämää hallitsevan teollisuus- ja pankkipääoman taloudellisen ja poliittisen määräysvallan kaventaminen, oikeiston ja taantumusvoimien eristäminen, kansan etujen puolustaminen ja maan ulkopoliittisen suuntauksen jatkaminen ja aktivoiminen yhdistävät tällä hetkellä entistä laajempia väestöpiirejä.

Kommunistinen puolue jatkaa johdonmukaisesti työtään kaikkien työtätekevien väestökerrosten ja niitä edustavien poliittisten voimien yhteisen suurpääoman vastaisen, kansan suurta enemmistöä edustavan rintaman rakentamiseksi.

Kansan perusedut vaativat, että SDP ja keskustapuolue irroittautuvat suurpääoman ja oikeiston etuja palvelleesta sisä- ja talouspolitiikasta.

Tämä loisi edellytyksiä työväenpuolueiden ja keskustan yhteishallitukselle, jolla kommunistisen puolueen käsityksen mukaan olisi parhaat edellytykset harjoittaa kansan enemmistön etuja vastaavaa politiikkaa. Demokraattista yhteistyöhallitusta tarvitaan työtätekevien elinolojen parantamisen, rauhan, ulkopolitiikan aktivoimisen ja maamme yhteiskuntaelämän kansanvaltaisen kehittämisen turvaksi.

Edistyksellisen hallituspolitiikan toteuttaminen edellyttää kansanjoukkojen aloitteellisuutta ja voimakasta tukea. Tämän tuen perusvoiman muodostaa

työväenluokan toimintayhtenäisyys. Sitä edistäisi myös sosialidemokraattisen puolueen suuntautuminen ensisijaisesti työväen, työväenpuolueiden ja -järjestöjen yhteistyöhön. Se voisi puolestaan auttaa muiden demokraattisten voimien kokoamista yhteistoimintaan.

SKP:n esitys demokraattisten voimien yhteistyöohjelmaksi osoittaa myönteisen vaihtoehdon maamme kehittämiselle työtätekevien etujen mukaiseksi. Puolue tulee tekemään sitä laajasti tunnetuksi ja toivoo sen herättävän vilkasta keskustelua ja näkökantojen vertailua, jonka pohjalla voi syntyä päättäväinen yksimielisyys tämän hetken perustavoitteista.

Aktiiviseen rauhanpolitiikkaan

Suomen ja Neuvostoliiton välisen ystävyys- ja yhteistyöpolitiikan sekä rauhaa ja turvallisuutta lujittavan ulkopolitiikan hoidossa on tasavallan presidentillä keskeinen sija.

Suomen kommunistinen puolue pitää arvossa presidentti Urho Kekkosen työtä maamme ulkopoliittisen linjan ja suomalais-neuvostoliittolaisten suhteiden kehittämisessä. SKP:n 17. edustajakokous tukee Urho Kekkosen uudelleenvalintaa.

Edustajakokous toteaa tyydytyksellä maan rauhanomaisen ulkopolitiikan kehittämisessä saavutetut myönteiset tulokset. SKP on vuosikymmenien aikana käynyt tienraivaajan taistelun tämän ulkopoliittisen linjan puolesta.

Yya-sopimukseen perustuvan ulkopoliittisen linjan puolustaminen vaatii jatkuvaa toimintaa suomalais-neuvostoliittolaisia suhteita vahingoittavia oikeiston pyrkimyksiä vastaan. Samoin on välttämätöntä toimia entistä aktiivisemman ja johdonmukaisemman rauhanpolitiikan puolesta siten että se saa selkeän imperialisminvastaisen sisällön.

Rauhan, kansojen turvallisuuden ja yhteiskunnallisen edistyksen puolesta

Punaiset liput, jotka nostettiin 30 vuotta sitten salkoihin kertomaan Neuvostoliiton ja kaikkien fasisminvastaisten voimien Hitler-fasismista saavuttamasta maailmanhistoriallisesta voitosta, olivat merkkinä uudesta kehitysvaiheesta siinä historiallisessa aikakaudessa, joka alkoi lokakuun suuresta sosialistisesta vallankumouksesta. Sosialismi, jonka hävittäminen oli fasististen valtioiden päämääränä toisessa maailmansodassa, saavutti ihmiskunnan kehityksen kannalta ratkaisevan voiton. Sillä on ollut valtavat yhteiskuntapoliittiset seuraukset. Tärkein on sosialistisen maailmanjärjestelmän muodostuminen. Sosialismin voiman kasvu, kansainvälisen kommunistisen ja työväenliikkeen vaikutuksen laajeneminen, kansallisten vapautusliikkeiden uudet voitot ja maailman rauhanvoimien aktiivinen toiminta vaikuttavat voimasuhteitten muuttumiseen yhä selvemmin rauhan ja sosialismin eduksi.

USA:n imperialismin hyökkäys Vietnamissa ja koko Indokiinassa päättyi sen sotilaalliseen ja poliittiseen tappioon. Tämän alueen kansoille on nyt vuosikymmenien vapautustaistelun jälkeen avautunut mahdollisuus itsenäisyyteen ja rauhanomaiseen rakennustyöhön. Viime aikojen kehitys osoittaa, että mahdollisuudet kestävään rauhaan koko maailmassa ovat olemassa.

Voimasuhteiden muutoksen ansiosta, rauhan ja edistyksen voimien päättäväisellä taistelulla aikaansaatu jännityksen lievenemiskehitys on syventynyt ja rauhanomaisen rinnakkainolon periaatteet yleistyvät yhteiskuntajärjestelmiltään erilaisten valtioiden suhteiden perustaksi. Imperialismin on ollut pakko taipua tähän uuteen kehitykseen. Taistelussa kansainvälisen jännityksen lievenemisen puolesta on sosialistisilla mailla ratkaiseva merkitys. Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden johdonmukaisen ja aktiivisen rauhanpolitiikan vaikutus lisääntyy jatkuvasti koko kansainvälisen politiikan kentässä.

Uudet voimasuhteet heijastuvat myös kansainvälisen työväenluokan järjestyneisyyden ja taistelukyvyn kasvussa, luokkataistelussa työväenluokan ja sen liittolaisten, muiden työtätekevien kansankerrosten etujen ja oikeuksien

puolesta. Niiden vaikutus on tuntunut Portugalin ja Kreikan tapahtumissa, Kyproksen kriisin selvittelyissä ja fasistisen terrorin kohtaamassa tuomiossa kaikkialla maailmassa. Yhä uusia, kansallisen itsenäisyytensä saavuttaneita valtioita on tullut mukaan vaikuttamaan kaikkien kansojen yhteisten ongelmien ratkaisemiseen. Imperialismin vastustuksesta huolimatta Yhdistyneet Kansakunnat -järjestössä on saatu aikaan monia kansojen perusetuja vastaavia päätöksiä. Kansainvälisen työnjaon pohjalla tapahtuva tieteellinen ja taloudellinen yhteistyö sosialististen ja kapitalististen valtioiden välillä on noussut uudelle tasolle. Se tulee helpottamaan myös ajankohtaisten ympäristö-, energia-, terveydenhoito-, ravinto- ja muiden ongelmien ratkaisemista kansojen etujen mukaisesti.

Elämä ja kehitys todistavat yhä selvemmin sosialismin paremmuutta kapitalismiin nähden. Taloudelliset kriisit, inflaatio ja työttömyys ovat sille vieraita ilmiöitä. Tieteellisteknisen vallankumouksen, sosialistisen suunnitelmallisuuden ja SEV:n puitteissa tapahtuvan yhteistyön ja taloudellisen yhdentymisen ansiosta sosialististen maiden taloudellinen kehitys ja väestön elintason nousu on ollut suunniteltuakin nopeampaa. Tiede ja tekniikka on saatettu palvelemaan työn keventämistä. Se suo ihmisille entistä paremmat mahdollisuudet itsensä kehittämiseen ja monipuolisten kulttuuripalvelujen hyväksikäyttämiseen. Myös tietoisuus turvatusta elämästä, terveydenhuollon nopea kehitys ja erilaisten yhteiskunnallisten palvelujen lisääntyminen johtavat ihmisten elämän rikastumiseen. Sosialistisen demokratian pohjalta entistä laajemmat joukot osallistuvat yhteiskunnallisten asioiden ratkaisemiseen.

Kansainvälisen kommunistisen liikkeen rivit ovat kasvaneet ja liikkeen yhtenäisyys lujittunut marxismi-leninismin ja proletaarisen internationalismin lujalla perustalla. Kommunististen puolueiden vaikutus maittensa politiikkaan on voimistunut ja maailman mitassa ne yhdistävät menestyksellisesti laajoja kansanjoukkoja monopolienvastaiseen ja rauhan rintamaan. Työväenluokan kansainvälinen yhteenkuuluvuus lujittuu. Siitä ovat osoituksena myös ponnistelut kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen yhdistämisen puolesta.

Tämän kehityksen ja koko imperialisminvastaisen taistelun etujen kanssa selvässä ristiriidassa on Kiinan kommunistisen puolueen ja Kiinan ulkopoliittisen johdon politiikka. Se on myös ristiriidassa marxismi-leninismin ja proletaarisen internationalismin periaatteiden kanssa. Maolaisen ideologian mieletön supervaltioteoria ja väite sotien väistämättömyydestä merkitsevät kansainvälisen jännityksen lieventymiskehityksen vastustamista. Vastustaessaan Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin koollekutsumista ja myötäillessään NATO:n taantumuksellisia pyrkimyksiä Kiinan ulkopolitiikka palvelee imperialististen taantumusvoimien pyrkimyksiä. Neuvostoliiton vastainen propaganda ja kommunistisiin puolueisiin kohdistuva hajoitustyö palvelee samoja pyrkimyksiä.

SKP tuomitsee päättävästi tällaisen politiikan, jolla vahingoitetaan kansainvälistä kommunistista liikettä ja koko imperialisminvastaista taistelua.

Voimasuhteiden muutos maailmassa rauhan ja sosialismin hyväksi on pakottanut imperialismin luovimaan ja mukauttamaan politiikkaansa uusien olosuhteiden mukaisesti. Kapitalistisissa maissa on selvästi nähtävissä myös porvarillisia poliittisia ryhmittymiä, jotka tunnustavat olevat kansainväliset voimasuhteet ja rauhanomaisen rinnakkainolon politiikan toteuttamisen välttämättömyyden. Imperialismin petomainen ja hyökkäyshenkinen luonne ei kuitenkaan ole muuttunut. Sen erimuotoisen hyökkäyksen päätekohtana on edelleen sosialismi ja sosialistinen maailmanjärjestelmä, missä se näkee pääesteen sorto- ja riistopyrkimyksilleen. Imperialistiset taantumuspiirit ovat valmiit edelleenkin turvautumaan myös väkivaltapolitiikkaan ja sotaseikkailuihin, milloin siihen avautuu mahdollisuuksia. Tätä vaarallista linjaa edustavia poliitikkoja esiintyy kaikissa kapitalistisissa maissa. Useissa maissa äärioikeistolaiset ja uusfasistiset ainekset lisäävät aktiivisuuttaan. Porvariston ideologinen hyökkäys antikommunistisine ja neuvostovastaisine provokaatioineen on edelleen voimakasta ja kansainvälisistä keskuksista johdettua.

Taistelu yhteiskuntajärjestelmiltään erilaisten valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon puolesta ei merkitse luokkataistelun heikentämistä. Päinvastoin rauhanomainen rinnakkainolo on luokkataistelun tulos ja merkitsee entistä suotuisampia olosuhteita työväenluokan ja kaikkien vallankumouksellisten voimien taistelulle. Taistelu rauhanomaisen rinnakkainolon politiikan puolesta on samalla kaikkien imperialisminvastaisten voimien yhdistämistä taisteluun rauhan ja ihmiskunnan turvallisen elämän, demokratian ja edistyksen puolesta.

Sotilaallisten selkkausten vaaraa lisää kapitalistisen järjestelmän joutuminen syvimpään kriisiinsä sitten toisen maailmansodan päättymisen. Valtiomonopolistisen kapitalismin sääntelytoimenpiteet eivät ole voineet sitä estää. Taloudellinen kasvu on kehittyneissä kapitalistisissa maissa joko pysähtynyt tai merkittävästi hidastunut ja työttömyysluvut ovat ennätysmääräisiä. Kapitalismin valuuttajärjestelmä on häiriötilassa.

Kriisin seuraukset pyritään sälyttämään työtätekevien väestökerrosten kannettavaksi kiristyvän verotuksen, kohonneiden hintojen ja palkkojen jäädyttämisen tai alentamisen — yleensä kulutuskysynnän supistamisen — tietä. Kriisi on omiaan kärjistämään kapitalististen valtioiden ja eri monopoliryhmittymien välisiä ristiriitoja sekä keskinäistä kilpailua ja niiden ja kehitysmaiden välisiä ristiriitoja. Kapitalistisen yhteiskunnan pääristiriidan, työn ja pääoman välisen ristiriidan kärjistyminen heijastuu työväenluokan taistelun laajenemisessa. Samalla kaikkien monopolien riistämien kansankerrosten ja suurpääomapiirien etujen vastakkaisuus ilmenee entistä selvemmin.

Edustajakokous pitää kommunististen ja työväenpuolueiden kansainvälisen neuvottelukokouksen v. 1969 määrittelemiä perustehtäviä edelleenkin ajankohtaisina. Monia niistä on jo voitu toteuttaa, mutta uusi tilanne ja uudet mahdollisuudet synnyttävät myös uusia, vaativia tehtäviä. Kansainvälisen kommunistisen liikkeen osana SKP antaa oman panoksensa tämän yhteiskunnallisen kehityksen ratkaisevan voiman lujittamiseksi. SKP on vakuuttu-

nut siitä, että nykytilanteen johdosta kansainvälisen kommunistisen liikkeen vastuu kasvaa. Se lisää keskinäisten neuvottelujen ja yhteisten pohdintojen tarvetta. Lujan keskinäisen solidaarisuuden ja yhteenkuuluvuuden hengessä voidaan määritellä yhteiset tehtävät. SKP pitää hyödyllisenä ja välttämättömänä kahdenkeskisiä, alueellisia ja kansainvälisiä neuvotteluja kommunististen ja työväenpuolueiden kesken. SKP pitää hyödyllisenä ja ajankohtaisena Euroopan kommunististen ja työväenpuolueiden tänä vuonna pidettävää konferenssia käsittelemään maanosassamme vallitsevaa uutta tilannetta ja määrittelemään sen pohjalla yhteisiä tehtäviä.

* * *

SKP:n 17. edustajakokous katsoo välttämättömäksi kiinnittää puolueen ja kaikkien kommunistien työssä keskeistä huomiota seuraavien tehtävien toteuttamiseen:

Suomen ja Neuvostoliiton yhteistyö ja sosialismin saavutusten tunnetuksiteko

Suomen ja Neuvostoliiton ystävyyden ja yhteistyön lujittaminen kaikilla elämänaloilla on tärkein edellytys maamme turvallisuuden ja rauhanomaisen kehityksen varmistamiselle. SKP pitää erityisenä velvollisuutenaan taistella kaikkia ilmiöitä ja voimia vastaan, jotka pyrkivät jarruttamaan tai estämään tämän kansamme etujen mukaisen politiikan toteuttamista. Samalla kun SKP tekee aktiivisesti aloitteita ja esityksiä maittemme välisten suhteiden edistämiseksi se antaa täyden tukensa laajoja joukkoja yhdistävän Suomi—Neuvostoliitto-seuran työlle.

Kapitalismin yleisen kriisin syventyessä yhä uudet ihmisjoukot alkavat etsiä tietä ulos siitä umpikujasta, mihin kapitalismi työtätekevien ihmisten elämän johtaa. SKP pitää erityisen tärkeänä sosialistisen järjestelmän olemuksen ja saavutusten tunnetuksitekemistä elävänä esimerkkinä ihmiskunnan ongelmien myönteisestä ratkaisusta ja marxilais-leniniläisten aatteiden pätevyydestä ja voimasta.

Kansojen vapaustaistelun tukeminen ja kansainvälinen solidaarisuus

Kansojen vapausliikkeiden tukemisen SKP näkee oleelliseksi osaksi yhteistä imperialisminvastaista taistelua. Puolue vaatii myös Suomen ulkopolitiikalta ja YK-politiikalta johdonmukaisuutta ja nopeita kannanottoja ja toimenpiteitä kaikkiin rauhaa ja demokraattista kehitystä vahingoittaviin uhkauksiin ja tekoihin. On mitä tärkeintä pakottaa imeperialistit luopumaan puuttumisesta kansojen sisäisiin asioihin.

SKP kehottaa jäseniään ja kannattajiaan tukemaan ja voimistamaan kansainvälistä solidaarisuustoimintaa. Keskeistä huomiota on kiinnitettävä Vietnamin sankarillisen kansan auttamiseen sodan tuhojen korjaamiseksi ja jäl-

leenrakennustyön tehokkaaksi toteuttamiseksi. Chilen kansa tarvitsee tehokkaan kansainvälisen tuen fasististen hirmutekojen lopettamiseksi, poliittisten vankien elämän pelastamiseksi ja juntan eristämiseksi. SKP antaa tukensa Espanjan kansan taistelulle fasistisen diktatuurisjärjestelmän kumoamiseksi. SKP tukee Portugalin kommunistisen puolueen ja Portugalin kansan päättäväistä taistelua demokraattisen järjestelmän ja yhteiskunnallisen edistyksen puolesta oman maansa ja kansainvälistä taantumusta vastaan. On estettävä ulkoinen puuttuminen Portugalin kansan sisäisiin asioihin. SKP antaa tukensa Korean demokraattisen kansantasavallan ehdotuksille Korean rauhanomaisesta jälleenyhdistämisestä ja vaatimuksille USA:n Korean kansan asioihin sekaantumisen lopettamiseksi.

Tärkeänä tehtävänä SKP pitää siirtomaasorrosta vapautuneiden ja sortajiaan vastaan taistelevien Afrikan kansojen auttamista ja vaatii imperialisteja lopettamaan sekaantumisensa vapautuneiden maiden sisäisiin asioihin. Uuskolonialismin vastustaminen on yhteinen kansainvälinen tehtävä. SKP seuraa ja tukee solidaarisesti myös latinalaisen Amerikan kansojen taistelua USA:n imperialismin ja sen taantumuksellisten lakeijoitten herruutta ja terroria vastaan.

Rauhan, turvallisuuden ja yhteistyön puolesta

Taistelu maailmanrauhan turvaamisen puolesta on edelleen puolueen keskeinen ja tärkeä tehtävä. Tässä työssä SKP toimii yhdessä maailman kaikkien rauhanvoimien rinnalla. Puolue pitää ensiarvoisen tärkeänä tehtävänään edistää maamme kaikkien rauhanvoimien yhteistyötä. Se kehottaa jäseniään ja ystäviään osallistumaan aktiivisesti Suomen Rauhanpuolustajat-järjestön suuriarvoiseen taisteluun rauhan, kansojen turvallisuuden ja yhteiskuntajärjestelmiltään erilaisten valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon puolesta.

Edustajakokous kehottaa kaikkia puoluejärjestöjä ja puolueen jäseniä aktiiviseen ja oma-aloitteiseen toimintaan aina silloin kun sodan ja imperialismin voimat ryhtyvät kansojen itsenäisyyttä ja turvallisuutta uhkaaviin toimiin. Tämä jatkuva valppaus on välttämätöntä myös oman maamme taantumuksellisten piirien harjoittaman Suomen rauhanomaisen ulkopoliittisen peruslinjan vastaisen propagandan ja toiminnan torjumiseksi.

Taistelu imperialistista hyökkäyspolitiikkaa vastaan on välttämätöntä jotta kansainvälisen jännityksen lievenemiskehitys jatkuisi peruuttamattomasti.

SKP pitää välttämättömänä, että Suomen hallitus toimii kaikissa yhteyksissä aktiivisesti ja johdonmukaisesti rauhan lujittamisen, jännityksen lieventämisen ja kansojen rauhanomaisen yhteistyön laajentamisen puolesta.

Sosialistisen yhteisön maiden, ennen muuta Neuvostoliiton ponnistuksilla NKP:n 24. edustajakokouksen rauhanohjelman toteuttamiseksi ja maanosamme kaikkien edistyksellisten voimien yhteisellä toiminnalla on taistelussa Euroopan rauhan, turvallisuuden ja yhteistyön puolesta saavutettu merkittäviä tuloksia. Euroopan monien sosialististen ja kapitalististen maiden

sekä Neuvostoliiton ja USA:n kesken on solmittu suuriarvoisia sopimuksia, jotka pohjautuvat rauhanomaisen rinnakkainolon periaatteisiin. Erittäin tärkeätä on, että Saksan Demokraattinen Tasavalta on kansainoikeudellisesti tunnustettu ja ottanut sille kuuluvan paikkansa YK:ssa. Sopimus Länsi-Berliinistä on suurimerkityksellinen. Näillä sopimuksilla ja tapahtumilla on luotu pohjaa Euroopan valtioiden turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin koollekutsumiselle. Tämän historiallisen konferenssin ensimmäisen vaiheen työn tuloksena on vahvistettu maanosamme turvallisuuden tärkeät perusperiaatteet, kuten voimakeinojen käytöstä ja sillä uhkaamisesta luopuminen, kaikkien valtioiden ehdoton itsemääräämisoikeus, rajojen koskemattomuus, toisten maiden sisäisiin asioihin puuttumattomuus, kiistakysymysten ratkaiseminen neuvotteluteitse, yhteistyö ja hyvät naapuruussuhteet. Nämä saavutukset luovat hyvän perustan ETY-konferenssin päätösvaiheen toteuttamiselle Helsingissä korkeimmalla tasolla viivyttelemättä. Nyt on olemassa ensi kertaa maanosamme historiassa mahdollisuus luoda Eurooppaan kollektiivinen turvallisuusjärjestelmä, joka vastaa kaikkien kansojen etua ja lujittaa samalla maailmanrauhaa. Euroopan kaikkien rauhantahtoisten hallitusten ja kansanjoukkojen ponnistuksin on nyt murrettava NATO:n taantumuksellisimpien voimien jarrutus ja toteutettava maanosamme kansojen tahto, solmittava kaikkia sitovat sopimukset turvallisuudesta ja yhteistyöstä.

Kansainvälisen jännityksen jatkuva lieventäminen vaatii välttämättä kaikkien sodan pesäkkeiden purkamista. On mitä tärkeintä, että Lähi-Idän kriisi voidaan ratkaista rauhanomaisesti YK:n päätösten pohjalta. Edustajakokous kehottaa voimistamaan solidaarisuusliikettä arabikansojen oikeutetun taistelun puolesta, Palestiinan kansan oikeuksien puolesta ja Lähi-Idän kysymystä käsittelevän Geneven konferenssin toteuttamisen puolesta. Kyproksen alueellinen kokonaisuus, kansan itsenäisyys ja riippumattomuus on myös lopullisesti turvattava kansainvälisin takein YK:n päätösten mukaisesti.

Jatkuvasti saadaan tietoja siitä, miten sosialistisia maita vastaan suunnatut imperialistiset sotilasliitot, etenkin Pohjois-Atlantin sotilasliitto NATO lisää aseistusta, myös ydinaseistusta Euroopassa. Euroopan talousyhteisö on kehittymässä yhä voimakkaammin poliittiseksi liitoksi ja siihen kuuluvat maat ovat lujittamassa myös keskinäistä sotilaallista yhteistyötään. Tämä taantumuksellinen imperialistinen suuntaus edustaa jatkuvaa vaaraa Euroopan ja maailman kansoille. Imperialismi on pakotettava luopumaan tästä vaarallisesta politiikasta. Viime vuosina imperialismin propagandakeskukset ovat myös voimistaneet ideologista hyökkäystään Neuvostoliittoa, muita sosialistisia maita ja kansainvälistä kommunistista liikettä vastaan. Tämä hyökkäys vaatii marxilais-leniniläisten voimien päättävää vastaiskua.

Edustajakokous tervehtii vetoomusta, jonka NKP:n keskuskomitea, Neuvostoliiton korkeimman neuvoston puhemiehistö ja neuvostohallitus esittivät fasismista saavutetun voiton 30-vuotispäivänä maailman kansoille, parlamenteille ja hallituksille ihmiskunnan rauhanomaisen tulevaisuuden puolesta. Tässä asiakirjassa ilmaistu rauhanpolitiikka ansaitsee kaikkien kansojen kan-

natuksen. Edustajakokous vetoaa hallitukseen, eduskuntaan ja laajoihin kansalaispiireihin toiminnan järjestämiseksi vetoomuksessa esitettyjen tavoitteiden puolesta.

Taistelu aseistariisunnan puolesta nousee yhä keskeisemmäksi. Poliittista jännityksen lievenemistä on seurattava sotilaallisen jännityksen lieventäminen. Edustajakokous kehottaa toimintaan asteittaisen aseistuksen supistamisen puolesta lopullisena päämääränä yleinen aseriisunta ja sotilasliittojen purkaminen. Tähän päämäärään voidaan päästä vähentämällä sotilasmäärärahoja, saattamalla voimaan täydellinen ydinasekielto, lopettamalla ydinaseiden valmistus, supistamalla asevoimia niin Euroopassa kuin koko maailmassa. On vaadittava maailman aseistariisuntakonferenssin koollekutsumista ydinaseista vapaiden vyöhykkeiden, mm. ydinaseettoman Pohjolan luomista. Kansat on vapautettava mielettömästä asevarustelusta ja sen aiheuttamasta taloudellisesta taakasta. Tämä kaikki vaatii myös Suomen valtion aktiivista panosta ja ennen muuta laajojen rauhan puolesta asennoituvien kansanjoukkojen yhteistä liikettä.

* * *

SKP julkituo solidaarisuutensa Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden kommunistisille ja työväenpuolueille toivottaen niille yhä uusia menestyksiä sosialismin ja kommunismin rakennustyössä. SKP seuraa solidaarisuuden tuntein kapitalististen maiden kommunististen puolueiden taistelua demokratian laajentamisen, yhteiskunnallisen edistyksen ja sosialismin puolesta. Puolue pyrkii voimistamaan tukeaan siirtomaaorjuudesta vapautuneiden kansojen ja kansallisten vapautusliikkeiden taistelulle itsenäisyyden puolesta kolonialismia ja uuskolonialismia vastaan.

Tuntien vastuunsa Suomen työväenluokalle ja kansainväliselle työväenluokalle SKP pyrkii omalla panoksellaan lujittamaan kansainvälistä kommunistista liikettä, jota yhdistää marxismi-leninismin ja proletaarisen internationalismin kestävät periaatteet.

Suomen ja Neuvostoliiton alueiden välisestä yhteistyöstä

SKP:n 17. edustajakokous velvoittaa keskuskomitean toimimaan siten, että Pohjois-Suomen ja Neuvostoliiton pohjoisten alueiden välinen yhteistyö otetaan ensitilassa erilliskysymyksenä neuvoteltavaksi mahdollisimman korkealla poliittisella tasolla maiden välisistä taloudellista, teknistä ja tieteellistä yhteistyötä koskevista asioista keskusteltaessa.

Demokraattiset voimat yhteistoimintaan

Suomi kuuluu kehittyneiden kapitalististen maiden joukkoon. Tuotantomme tulokset on luotu työtätekevän kansamme ponnistuksin. Työtätekevien joukkotaistelun tuloksena on voitu myös kohottaa kansamme hyvinvointia ja toteuttaa tärkeitä demokraattisia uudistuksia. Neuvostoliiton fasismista saavuttaman voiton turvin maamme työkansa kykeni 30 vuotta sitten aloittamaan uuden, kansojen rauhaan ja ystävyyteen tähtäävän ulkopoliittisen linjan ja turvaamaan demokraattisten voimien toimintaoikeudet.

Huoli toimeentulosta ja monet taloudelliset sekä sosiaaliset ongelmat leimaavat kuitenkin jatkuvasti useimpien suomalaisten elämää. Riittämättömät tulot, asuntopula, hintojen ja verojen nousu, työttömyys, sosiaaliturvan puutteet, työolojen heikkeneminen ja riittämättömät koulutusmahdollisuudet ovat tämän päivän Suomen tärkeimpiä ongelmia.

Työläisten riisto on voimistunut. Palkat ovat jääneet jälkeen elinkustannuksista. Verotus vie jatkuvasti kasvavan osan tuloista. Työttömyys on laajaa. Hiostus ja työn voimaperäistäminen ovat johtaneet työtapaturmien ja ammattitautien vyörynomaiseen lisääntymiseen.

Viljelijäväestön asema on vaikeutunut. Harjoitetun maatalouspolitiikan seurauksena on pientilojen tuki vähentynyt. Niiden verotaakka ja velkaantuminen ovat sen sijaan lisääntyneet. Yhä useammat pienviljelijät joutuvat jättämään tilansa. Maaseutu autioituu ja alueellinen epätasaisuus kärjistyy.

Teollisuuden, palveluelinkeinojen, kaupan sekä hallinnon piirissä ovat toimihenkilöiden reaalitulot laskeneet. Hiostus lisääntyy myös toimistotyössä.

Sivistyneistön ja opiskelijoiden sosiaalinen ja taloudellinen asema heikkenee. Sivistyneistö ja opiskeleva nuoriso näkee yhä selvemmin kapitalismin elinkelvottomuuden ja imperialismin rikokset.

Monet yhteiskuntamme epäkohdat kohdistuvat erityisen kärkevinä nuorisoon, etenkin työläisnuorisoon. Naisiin kohdistuu edelleen monenlaista syrjintää. Eläkeläisten taloudelliset vaikeudet kasvavat.

Pienet ja keskisuuret yritykset joutuvat yhä enemmän riippuvaisiksi suuryrityksistä ja suurista liikepankeista, ja siten niiden elinmahdollisuudet kaventuvat.

Maamme talous ajautuu yhä syvempiin vaikeuksiin. Ulkomaankaupan alijäämä lisääntyy ja ulkomainen velkaantuminen kasvaa. Inflaatio on maassamme maailman huippuluokkaa. Tuotannon kehittämismahdollisuuksia ei kyetä käyttämään tehokkaasti hyväksi. Taloudellisia voimavaroja tuhlataan. Valtiovallan talouspolitiikan pääsisältönä on suppean suuromistajain ryhmän, monopolikapitalistien tukeminen. Työkansan luomat rikkaudet ohjataan lisääntyvästi näille suurpääomapiireille. Yhteiskunnallista kehitystä luonnehtii monopolien mahdin kasvu. Tapahtuu jatkuvasti tuotannon ja pääoman keskittymistä. Monopolien valta ja valtiovalta ovat kytkeytyneet yhä läheisemmin toisiinsa. Niiden yhteisenä pyrkimyksenä on turvata riistojärjestelmän säilyminen sekä monopolikapitalistien voittojen ja mahdin kasvu tässä maassa.

* * *

Maamme työtätekevä kansa ei koskaan ole luopunut taistelusta suurpääoman pyrkimyksiä vastaan. Sillä on rikas demokraattisen taistelun perinne. Työtätekevien yhtenäisyys ja joukkovoima on tänään kasvamassa, ja heidän taistelunsa kärki kohdistuu yhä terävämmin monopoleja ja niiden valtaa vastaan.

Laajalla lakkoliikkeellään ovat työläiset asettuneet tämän kasvavan joukkoliikkeen eturiviin. Entistä määrätietoisemmin taistelevat etujensa ja demokraattisten oikeuksiensa puolesta myös toimihenkilöt ja virkamiehet. Opiskelijat ja sivistyneistö käyvät yhä voimakkaampaa kamppailua koulutuksen, tieteen ja kulttuurin demokratisoimiseksi. Taistelu nuorison oikeuksien puolesta tavoittaa yhä laajemmat nuorisojoukot.

Suurpääoman pyrkimykset voidaan torjua ja yhteiskunnallisesta ja taloudellisesta kriisistä päästä ulos. Siihen tarvitaan kuitenkin kaikkien demokraattisten voimien yhteistyötä. Vain työkansan voimistuvalla joukkotaistelulla voidaan rajoittaa ratkaisevasti monopolien harvainvaltaa maamme taloudessa ja yhteiskuntaelämässä sekä toteuttaa kansan asemaa parantavia ja demokratiaa laajentavia uudistuksia.

* * *

SKP pitää välttämättömänä kaikkia monopolien sortamia työtätekeviä väestökerroksia ja niiden kannatusta nauttivia poliittisia voimia yhdistävien vaatimusten ja tavoitteiden löytämistä. Edistääkseen demokraattisten voimien yhteisten pyrkimysten etsimistä SKP on laatinut oman esityksensä näiden voimien yhteistyöohjelmaksi. SKP esittää tämän ohjelmansa työtätekevien joukkojen sekä vasemmiston ja keskustan poliittisten voimien käsittelyyn yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaikkein kiireisimpinä tämän päivän tehtävinä SKP pitää työtätekevien väestökerrosten ansiotason nostamista, sosiaalisen turvallisuuden lisäämistä ja terveyden suojelemista. Jokaiselle on taattava kunnollinen asunto, viihtyi-

sä asuinympäristö ja riittävät liikennepalvelut. SKP pitää demokraattisten voimien yhteisinä tavoitteina myös korkeatasoista, kansaa palvelevaa koulutusta sekä demokraattisen ja kansallisen kulttuurin puolustamista ja kehittämistä.

Työtätekevien tämän päivän polttavia tarpeita vastaavia uudistuksia ei voida toteuttaa ellei saada aikaan käännettä maamme talouspolitiikassa. Käänne talouspolitiikassa on mahdollinen vain rajoittamalla suurpääoman saalistusta, lisäämällä sen toimien valvontaa ja verotusta sekä kansallistamalla sen hallussa olevia talouselämälle keskeisiä tärkeitä tuotanto- ja liikelaitoksia. On vahvistettava yhteiskunnallista omistusta ja demokraattista kontrollia talouselämässä, ryhdyttävä tehokkaasti rajoittamaan finanssipääoman valta-asemaa.

Yhteiskunnallinen edistys, työkansan aseman parantaminen ja monopolien vaikutusvallan rajoittaminen taloudessa edellyttävät demokratian laajentamista valtiokoneistossa ja kaikkialla yhteiskunnassa. Valtiovalta on irroitettava suurpääoman holhouksesta. On ratkaisevasti laajennettava kansan vaikutus- ja valvontamahdollisuuksia. Tiedonvälityksen demokratisoiminen on oleellinen osa koko yhteiskunnan hallinnon demokratisoimista.

SKP pitää edistyksellisten voimien yhteisenä tehtävänä ulkopoliittista peruslinjaamme vastaan kohdistettujen hyökkäysten torjumista. On lujitettava edelleen suomalais-neuvostoliittolaisia suhteita. On myös aktivoitava Suomen rauhanpolitiikkaa ja annettava sille entistä selkeämmin imperialisminvastainen sisältö. Edistyksen ja taantumuksen välisessä suuressa historiallisessa taistelussa maamme ei voi olla puolueeton, vaan paikkamme on rauhan ja huomispäivän voimien suuressa rintamassa.

* * *

SKP on varma siitä, että on löydettävä todella kestävä ja kaikkien monopolien harvainvallasta kärsivien väestöryhmien yhteisiä etuja vastaava demokraattinen vaihtoehto valtiomonopolistisen kapitalismin syvenevälle kriisille. Suomen kansalla on edessään valinta: joko monopolien mahdin lujittamiseen perustuva tie, joka merkitsee kasvavia vaikeuksia työkansalle tai demokratian laajentamiseen ja työväenluokan sekä muiden työtätekevien väestöryhmien etujen puolustamiseen perustuva tie, joka merkitsee monopolien harvainvallan kaventamista ja vihdoin sen kumoamista. SKP:n esitys demokraattisten voimien yhteistyöohjelmaksi on kutsu taisteluun jälkimmäisen kehitystien puolesta. Se ei suinkaan ole vielä lopullinen ja valmis demokraattisten voimien yhteinen ohjelma. Mutta herättäköön se näkökantojen vertailua ja keskustelua, jonka tuloksena kehittyy yhteinen ohjelma ja perusta yhteiselle toiminnalle kaikkien niiden kesken, jotka tässä maassa tuntevat demokratian asian omakseen. Kommunistit ovat varmoja, että yhteisen ohjelman ja sen puolesta käytävän yhteisen taistelun kokemuksen pohjalta voi syntyä rintama, joka kykenee kumoamaan monopolien harvainvallan ja avaamaan tien demokraattiselle kehitykselle maassamme

Naisten oikeuksien ja tasavertaisuuden puolesta

Kapitalistisen järjestelmän syvä kriisi on tuonut yhä kasvavan turvattomuuden työtätekevien elämään. Pelko toimeentulon vaikeutumisesta, työttömyydestä, sairastumisesta, huolten täyttämästä vanhuudesta, huoli lasten ja nuorten tulevaisuudesta varjostaa työläisten ja heidän perheittensä elämää. Aivan erityisesti se rasittaa työtätekeviä naisia teollisuudessa, palveluammateissa ja maataloudessa, perheenhuoltajina, äiteinä.

Yhteiskunnallinen kehitys edellyttää naisten lisääntyvää osallistumista tuotantoon. Lähes puolet työvoimasta on naisia. Naisten työvoima on kapitalistien erityisen riiston kohteena, palkkaus ja työolot ovat heikot. Yhteiskunta ei ole toimenpiteillään helpottanut ansiotyössä käyvän naisen asemaa perheessä. Edelleenkin kotitalous, lastenhoito ja kasvatus lankeavat pääasiallisesti naisten kannettavaksi. Siten yhä useammat naiset tekevät kahta työvuoroa. Samat ongelmat rasittavat myös maataloudessa työskenteleviä naisia.

Naisen raskas osa ei ole irrallaan koko työväenluokkaa koskevista epäkohdista. Tämän ovat myös poliittisessa työväenliikkeessä ja ammatillisessa liikkeessä toimivat naiset selvästi tiedostaneet. Kansainvälisen naisten vuoden vaatimus ihmisten tasa-arvosta on eri puolilla maata järjestetyissä työläisnaiskonferensseissa ja demokraattisen naisliikkeen tilaisuuksissa nähty vaatimuksena kaikkien työtätekevien oikeuksien laajentamisesta.

SKP:n 17. edustajakokous tervehtii maamme naisia ja Suomen naisten demokraattisen liiton jäseniä, jotka yhdessä puolueen kanssa ovat osallistuneet taisteluun demokratian laajentamisen, sosiaalisten uudistusten ja paremman toimeentulon puolesta. Erityistä tunnustusta ansaitsee naisten toiminta rauhan ja kansojen välisen ystävyyden ja vapauden puolesta imperialistista sortoa vastaan.

Taistellessaan yhteiskunnallisen eriarvoisuuden poistamiseksi ja sosialismin toteuttamiseksi kommunistit vaativat naisille yhdenvertaista asemaa työelämässä, palkkauksessa, ammatissa etenemisessä sekä koulutuksessa. Kommunistit vaativat perheen aseman turvaamista, äitiyden suojaamista, lasten hoidon ja kasvatuksen tukemista yhteiskunnan toimenpitein ja kotitöiden hel-

pottamista yhteiskunnan palveluin. Naiset on vapautettava osallistumaan tasavertaisesti yhteiskunnalliseen ja poliittiseen toimintaan.

SKP esittää tämän vetoomuksen myös miehille, kaikille puolueemme jäsenille ja ystäville. Työtätekevien jakamaton etu edellyttää, että miehet toimivat aktiivisesti sukupuolten välisen tasa-arvon toteuttamiseksi yhteiskunnassa, työssä, kotona, järjestötoiminnassa. On kamppailtava niiden yhteiskunnallisten olosuhteiden muuttamiseksi, jotka estävät tasa-arvoisuuden toteutumisen. On toimittava syrjinnän ja sitä ylläpitävien tottumusten, asenteiden ja katsomusten kitkemiseksi.

Antaessaan tukensa naisten yhteiskunnalliselle taistelulle SKP:n 17. edustajakokous kutsuu kaikkia edistyksellisiä ihmisiä taisteluun demokraattisten voimien yhteistyöohjelman tavoitteiden puolesta.

SKP kutsuu naisia liittymään puolueen riveihin taisteluun rauhan, demokratian ja tasa-arvon — sosialistisen Suomen puolesta.

Nuorisolle

Nuoriso joutuu kärkevästi kokemaan kapitalistisen järjestelmän syvenevän kriisin aiheuttamat ongelmat, toimeentulon vaikeudet ja elämän turvattomuuden. Työtätekevä nuoriso tuntee työttömyyden, alipalkkauksen, ankaran hiostuksen, asuntopulan, koulutuksen riittämättömyyden ja työsuojelun puutteet. Koululais- ja opiskelevan nuorison asema on vaikeutumassa.

Yhä useammat nuoret ovat nousemassa kamppailuun elämäänsä varjostavia epäkohtia vastaan. Nuorison osuus yhteiskunnallisen taistelun kaikilla aloilla on viime aikoina merkittävästi kasvanut. Samalla Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden saavutukset ja imperialisminvastaisen taistelun menestykset — kuten Vietnamin kansan historiallinen voitto — herättävät innostusta nuorison keskuudessa.

SKP:n 17. edustajakokous esittää Suomen kansalle ohjelman maamme politiikan muuttamiseksi, monopolien vallan murentamiseksi ja demokratian laajentamiseksi. Suomen Kommunistinen Puolue kutsuu nuorisoa kamppailuun demokraattisen vaihtoehdon puolesta. Tämä vaihtoehto merkitsee parempaa elämää koko kansalle ja sen nuorisolle. Tässä kamppailussa nuoriso voi antaa merkittävän ja aktiivisen panoksen.

Kaupunkien ja maaseudun nuoriso — nuoret toverit! Porvarillinen ideologia tarjoaa valheita ja vääriä ihanteita, joilla peitellään kapitalistisen yhteiskunnan rappiota. Kommunistinen puolue perustaa toimintansa työväenluokan kestävään maailmankatsomukseen, marxismi-leninismiin. SKP kutsuu tarmokkaan ja innostuneen joukkonne oppimaan työväenluokan voitokkaista aatteista ja rikkaista taistelukokemuksista, kasvamaan kansan asian parhaiksi puolustajiksi, kommunisteiksi.

Päätös puolueen yhtenäisyyden lujittamisen perusteista

Kommunisteilla on kaikki syyt suhtautua luottavaisesti liikkeensä tulevaisuuteen. Rauhan, edistyksen, demokratian ja sosialismin voimien taistelulla on tänään rohkaisevat näköalat. Aikakautemme on kapitalismista sosialismiin siirtymisen aikakautta. Sosialististen maiden voima ja vaikutusvalta kasvavat. Tämä on johtanut ratkaisevaan muutokseen kansainvälisissä voimasuhteissa.

Voimasuhteiden muutoksen, Neuvostoliiton kommunistisen puolueen ja neuvostohallituksen rauhanpolitiikan, sosialistisen maailmanleirin yhteisten ponnistusten ja eri maiden rauhanvoimien kamppailun tuloksena kansainvälinen jännitys on lieventymässä. Tämä rohkaisevia näköaloja avaava kehitys innostaa kaikkia rauhanvoimia uusiin ponnistuksiin sen jatkumisen ja rauhanomaisen rinnakkainolon vakiinnuttamisen puolesta kansainvälisissä suhteissa.

Sosialismin maiden saavutukset, niiden elinvoimaisuus ja niiden kyky ratkaista aikakautemme perustavimmat ongelmat lisäävät sosialismin kannattajien määrää. Kansainvälisestä kommunistisesta liikkeestä on tullut aikakautemme vaikutusvaltaisin poliittinen liike. Samaan aikaan imperialismi menettää asemiaan. Siirtomaajärjestelmä on romahtanut. Koko kapitalistinen järjestelmä on joutunut syvenevän kriisin kouriin. Imperialismin asemia heikentävät sosialismin eteneminen, kapitalismin sisäisten vaikeuksien lisääntyminen ja työväenluokan vallankumouksellisen tietoisuuden sekä poliittisen aktiivisuuden kasvu. Myös työtätekevän viljelijäväestön, pienyrittäjien, sivistyneistön ja kulttuurityön tekijöiden, nuorison ja opiskelijain sekä naisten keskuudessa lisääntyvät imperialismin- ja kapitalisminvastaiset mielialat ja esiintymiset. Rauhan, demokratian ja sosialismin aatteet valtaavat yhä uusia kannattajia. Mitä erilaisimmat väestöryhmät, samoin kuin erilaiset demokraattiset ja edistykselliset aatteelliset ja poliittiset virtaukset ovat yhdistymässä yhtenäiseksi imperialisminvastaiseksi rintamaksi.

Vaikka imperialismi onkin menettänyt asemiaan, se ei ole käynyt vaarattomaksi, vaan se on edelleenkin aggressiivinen ja ihmisvihamielinen järjes-

telmä. Se tekee kaikkensa estääkseen jännityksen lievenemisen ja pyrkii korvaamaan asemiensa menetyksen voimistamalla taloudellista, poliittista ja jopa aseellista taistelua rauhan, demokratian ja sosialismin voimia vastaan. Samalla ideologinen taistelu on monin tavoin laajentunut ja voimakkaasti kärjistynyt.

Pyrkiessään estämään demokraattisen, monopolienvastaisen rintaman muodostumisen taantumusvoimat kohdistavat hyökkäyksensä erityisesti kommunistiseen puolueeseen ja pyrkivät hajottamaan sen rivit. Ne tietävät, että luja ja yhtenäinen demokraattinen, monopolienvastainen rintama ei ole mahdollinen ilman historiallisesta tehtävästään tietoista ja yhtenäistä työväenluokkaa. Se taas vaatii lujaa ja eheää kommunistista puoluetta, joka johdonmukaisesti seuraa marxilais-leniniläistä luokkataistelulinjaa.

Juuri siksi kommunistinen puolue on taantumusvoimien hyökkäyksen keskeinen kohde. Juuri siksi kommunistien on tehtävä kaikkensa puolueensa rivien eheyttämiseksi.

I

Ylimääräinen ja 16. edustajakokous merkitsivät tärkeätä vaihetta SKP:n yhtenäisyyden palauttamisessa. Niiden päätökset ovat osoittautuneet oikeiksi. Huolimatta niistä vaikeuksista, joita eräiden päätösten toteuttamatta jättäminen on aiheuttanut, 16. edustajakokouksen perustalta saatu kokemus rohkaisee jatkamaan valitulla tiellä. SKP on viime vuosina vahvistunut huomattavasti. Puolueen jäsenmäärä nousee nopeasti, vaikka jäsenkysymyksessä vallitsevat erilaiset näkökannat rajoittavatkin kaikkien suotuisten mahdollisuuksien käyttämistä hyväksi. Puolueen organisaatio laajenee. Puolueemme työ joukkojärjestöissä ja joukkojen keskuudessa on aikaisempaa aktiivisempaa, yhteydet työtätekeviin elävämmät ja kiinteämmät, SKP:n ja kansandemokraattisen liikkeen joukkokannatus on kasvussa.

Näiden myönteisten saavutusten rinnalla puolueessa jatkuvat kuitenkin hajaannus, keskinäinen epäluottamus ja erimielisyydet eräistä aatteellisista ja poliittisista kysymyksistä, joista puolueen arvioissa on aikaisemmin mainittu. Tämä vaikeuttaa puoluetta täysipainoisesti täyttämästä tehtäviään työtätekevien taistelun edistämiseksi ja demokraattisten voimien kokoamiseksi.

Ylimääräinen ja 16. edustajakokous edellyttivät puolueen marxilais-leniniläisen aatteellis-poliittisen perustan lujittamista ja päähuomion kiinnittämistä kommunisteja yhdistäviin tekijöihin. Erimielisyyksien selvittelyn on tapahduttava puolueen sisällä, avoimessa ja toverillisessa hengessä. 17. edustajakokous pitää välttämättömänä vahvistaa edelleenkin kaikki ylimääräisen ja 16. edustajakokouksen järjestöpoliittisiin ja muihin asiakirjoihin sisältyvät päätökset. Puolueen eheyttämistä on jatkettava ylimääräisen ja 16. edustajakokouksen linjalla eteenpäin ja siten turvattava yhtenäisyyden rakentuminen kaikilla puolueen työsaroilla, niin aatteellisissa, poliittisissa kuin järjestölli-

sissä kysymyksissä. Nyt on tullut välttämättömäksi ottaa uusia askelia puolueen yhtenäisyyden palauttamiseksi.

Koska eräät keskeiset aatteelliset ja poliittiset erimielisyydet eivät vielä anna edellytyksiä laatia perusteellista yhteisarviota puolueen kaikista ongelmista, pitää edustajakokous tarpeellisena hahmotella tässä asiakirjassa puolueen aatteellisen, poliittisen ja järjestöllisen rakentamisen eräitä suuntaviivoja, joiden perusteella voidaan nopeuttaa puolueen eheyttämistä ja luoda edellytyksiä puolueohjelman uudistustyölle, jonka vireille panon edustajakokous antaa valittavalle keskuskomitealle.

II

Kansainvälisen jännityksen lieventämisen tehtävät, yhteiskunnallisten kehitystapahtumien mutkistuminen sekä työväenluokan vihollisten aktivoituminen aatteellisessa taistelussa velvoittavat kommunisteja ponnistelemaan aatteellisen yhtenäisyytensä lujittamiseksi ja porvariston ideologisten hyökkäysten torjumiseksi. Porvarillisten ideologien vaikutuksen torjuminen on välttämätöntä työväenluokan taistelukyvyn nostamiseksi. Kommunistisen puolueen taistelukyvyn parantamiseksi on välttämätöntä käydä jatkuvaa taistelua oikeisto- ja "vasemmisto"revisionismin ja opportunismin vaikutusta vastaan.

Edustajakokous pitää välttämättömänä taistella kaikkia marxismi-leninismille vieraita teorioita ja poikkeamia vastaan, jotka vahingoittavat puolueen yhtenäisyyttä.

Puolueen periaatteet edellyttävät kaikkien työtätekevien etujen puolustamista suurpääomaa vastaan, jokaisen demokratiaa vastaan kohdistuvan hyökkäyksen torjumista ja joukkojen aatteellisen ja poliittisen valmiuden ja taistelukyvyn kohottamista monopolipääoman vallan murtamiseksi. Suuri huomio on kiinnitettävä sisäpolitiikan keskeisimpien ongelmien ratkaisemiseen.

Antikommunismi pyrkii kommunistisen puolueen tavoitteiden, periaatteiden ja politiikan kieltämiseen, kaikkien edistyksellisten voimien taistelukyvyn halvaannuttamiseen sekä väärän ja valheellisen kuvan antamiseen sosialismista, Neuvostoliiton rauhanpolitiikasta, sosialististen maiden oloista, historiasta ja politiikasta. Puolueen aatteellisen työn tärkeänä tehtävänä on kaikissa yhteyksissä paljastaa antikommunismin tarkoitusperät ja torjua sen hyökkäykset.

Kansainvälisen kommunistisen liikkeen tiivistäminen marxismi-leninismin ja proletaarisen internationalismin perustalla vaatii Kiinan kommunistisen puolueen maolaisjohtajien kansallis- ja suurvaltakiihkoisen, epämarxilaisen linjan päättävää torjumista.

Suomen kommunistisen puolueen sisäisen lujittamisen eräänä tärkeänä tehtävänä on kommunistien aatteellis-poliittisten erimielisyyksien selvittäminen toverillisessa ja avoimessa hengessä. Puolueen sisäisten erimielisyyksien selvittelyä ei voida ilman muuta samaistaa oikeisto- tai "vasemmisto"-

revisionismin vastaiseen taisteluun. Kokemus on osoittanut, että aatteellisen yhtenäisyyden lujittaminen ei tapahdu vain teoreettisten katsomusten selvittämisellä vaan tarvitaan myös poliittisen joukkotoiminnan ja puolueen järjestöllisen rakennustyön voimakasta tehostamista.

Kommunistien aatteellisen lujuuden ja selkeyden perustana on taistelu marxilais-leniniläisen teorian puolesta ja sen soveltaminen ja kehittäminen. Jos kommunistit suhtautuvat teoriaansa se tieteellisyyden edellyttämällä luovalla tavalla ja karttavat opportunismia ja dogmaattisuutta, ei revisionistisille vääristelyille tarjoudu mahdollisuutta esiintyä valheellisesti sen paremmin "marxilaisuuden puolustamisen" kuin sen "luovan uudistamisenkaan" nimissä. Puolueen ylimääräisen ja 16. edustajakokouksen päätökset muodostavat sen linjan, jolla puolueen aatteellinen eheys on rakennettavissa ja jota 17. edustajakokouksen päätökset jatkavat ja kehittävät. Tämän vuoksi on päättävästi torjuttava jokainen yritys väheksyä tai mitätöidä näiden edustajakokousten päätöksiä.

Puolueen aatteellista vaikutusta vastaan suuntautuvien porvarillisten, pikkuporvarillisten ja reformististen katsomusten kritiikki on osattava yhdistää kommunistien oman rakentavan vaihtoehdon tunnetuksitekoon. Samalla kun paljastetaan valtiomonopolistisen reformipolitiikan ja sitä perustelevien ideologisten oppirakennelmien ("nollakasvu", "taloudellisen kasvun rajat", "elämisen laatu", "inhimillinen suoritusyhteiskunta", "inhimillinen sosialismi", "jälkiteollinen yhteiskunta" jne.) todellinen olemus, on osoitettava kommunistien valmius työtätekevien elinehtoja ja oikeuksia parantaviin reformeihin. Tässä on keskeinen merkitys kommunistien esityksellä demokraattisten voimien yhteistyöohjelmaksi.

Demokraattisten voimien kokoamista varten on selvennettävä yhteistyöperiaatteita virheiden välttämiseksi politiikassa. Monopolipääomaa vastaan suuntautuvien eri voimien yhteinen toiminta ja sen ytimenä oleva työväen joukkojen yhteistyö vaativat menestyäkseen kommunistisen puolueen asemien kaikinpuolista vahvistamista sekä yhteistoiminnan ratkaisevan painon sijoittamista joukkotoimintaan. Se luo edellytyksiä puolueiden yhteistoiminnalle ja on ammattiyhdistysliikkeen, kunnallisen toiminnan, eduskunta- ja hallitustasolla tapahtuvan politiikan teon ratkaisevana perustana. Puolue-, hallitus- ja eduskuntatason yhteistyö voi esittää huomattavaa osaa taistelussa monopolien politiikan ja vallan murtamiseksi sekä työtätekevien joukkojen yhteistoiminnan edelleen lujittamiseksi ja tiivistämiseksi demokratian, rauhan ja sosialismin puolesta.

Puolueen mielestä taistelu demokraattisten uudistusten puolesta muodostaa sosialismin puolesta käytävän taistelun elimellisen osan. Puolue torjuu väärät käsitykset, joiden mukaan demokraattisessa vaiheessa jo toteutettaisiin sosialistisia uudistuksia. Työväenluokan valta (tieteelliseltä ilmaisultaan proletariaatin diktatuuri), tämän vallan puolustaminen ja lujittaminen sekä perustuotantovälineiden siirtäminen yhteiskunnan omaisuudeksi kuuluvat niihin sosialismin saavuttamisen yleisiin lainmukaisuuksiin, joita

ilman sosialismia ja sosialistista demokratiaa ei voida toteuttaa. Lähestyttäessä poliittisen vallan siirtämistä työväenluokan ja sen liittolaisten käsiin luokkataistelu kärjistyy ja johtaa työväenluokan ja kapitalistiluokan ratkaisevaan yhteenottoon.

SKP on ohjelmallisissa asiakirjoissaan ilmaissut yhtenäisen tahtonsa siirtymisestä sosialismiin rauhanomaisesti. Sosialismiin siirtymisen ratkaisevan taistelun muodot riippuvat historiallisista tilanteista ja kunkin maan olosuhteista, joita ennakkoon ei ole mahdollista täsmällisesti määritellä. On aina otettava huomioon myös se mahdollisuus, että porvaristo kykenee tarttumaan avoimeen väkivaltaan, kuten historiallinen kokemus osoittaa.

Koska demokraattiseen rintamaan on ehdottomasti saatava mukaan myös sellaiset yhteiskunnalliset piirit, jotka ovat valmiit työskentelemään monopoleja vastaan näkemättä kuitenkaan vielä sosialismiin siirtymisen tarpeellisuutta, on kommunistisen puolueen kiinnitettävä erityinen huomio sosialististen näköalojen avaamiseen. Demokraattisen ja sosialistisen vaiheen kytkeminen toisiinsa ei ole mahdollista ilman historiallisesta tehtävästään tietoista ja yhtenäistä työväenluokkaa. Se taas vaatii lujaa kommunistista puoluetta, jolla on marxilais-leniniläinen luokkakantainen politiikka ja lujat siteet työväenluokkaan. Muussa tapauksessa reformistiset katsomukset ja voimat saavat yliotteen, eivätkä demokraattiset voimat pääse yhdistymään tehokkaan ja demokraattista rintamaa koossapitävän ja lujittavan politiikan perustalla. Puolustaessaan työtätekevän kansamme etuja SKP järjestää ja rohkaisee joukkojen omakohtaista taistelua puolueen esittämien ja työväen etuja vastaavien tunnusten puolesta sekä toimii työväestön tuen ja kannatuksen lisäämiseksi Neuvostoliitolle ja muille sosialismin voimille.

Kommunistinen puolue on vakuuttunut siitä, että työväenluokan menestyksellistä taistelua kapitalismia vastaan ja laajan demokraattisen rintaman luomista ei ole mahdollista toteuttaa ilman kommunistisen puolueen suuntaavaa ja johtavaa panosta; ilman laajojen joukkojen kommunistien politiikalle osoittamaa luottamusta ja aktiivista kannatusta, joka ilmentää puolueen johtavan osuuden toteutumista luokkataistelussa monopolien harvainvaltaa ja kapitalismia vastaan sosialismin saavuttamiseksi. Ilman marxilaisleniniläistä teoriaa ei ole mahdollista järjestää, vahvistaa ja ohjata laajoja joukkoja taisteluun.

Kansan perusetuja vastaavan politiikan harjoittamiseksi tarvitaan työväen ja työväenpuolueiden yhteistoiminnan voimistumista lähtökohtana työläisten yhteiset luokkaedut. Sen esteenä kuitenkin edelleen on sosialidemokraattisen puolueen mukautuminen suurpääoman vaatimuksiin. Sosialidemokraattisen puolueen tulisi kieltäytyä luokkayhteistyöstä porvariston kanssa. Se edistäisi työväenjoukkojen yhteistoimintaa ja avaisi reaaliset edellytykset tulokselliselle ja tasa-arvoon perustuvalle yhteistyölle puolueittemme välillä.

SKP on erottamaton osa kansainvälistä kommunistista liikettä. Kommunistisen liikkeen yhdistävänä, keskinäiseen solidaarisuuteen velvoittavana tekijänä on proletaarinen internationalismi, jonka perustana ovat proleta-

riaatin yhteiset edut. Kommunistit ovat proletaarisen internationalismin johdonmukaisia edustajia. Siksi he kiinnittävät suuren huomion siihen vaaraan minkä kansalliskiihkon lietsominen ja nationalismi muodostavat. Kommunisteilla eivät kansalliset ja kansainväliset tehtävät ole toistensa vastakohtia, vaan liittyvät toisiinsa; kommunistisen puolueen kansallinen tehtävä, taistelu monopolien valtaa ja kapitalismia vastaan, on kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhteisen tehtävän toteuttamista kunkin puolueen omassa maassa. Kommunistien on tunnettava vastuunsa kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä siitä, että täyttävät omassa maassaan vallankumoukselliset velvollisuutensa, antavat panoksensa veljespuolueiden taistelun tukemiseksi ja tekevät tunnetuksi sosialismin saavuttamisen yleisiä lainmukaisuuksia. Kommunistit torjuvat päättävästi nationalismia ruokkivat erilaiset teoriat sosialismiin siirtymisen "kansallisista malleista".

Puolue pitää tärkeänä tehtävänään toimia Suomen ja sosialististen maiden välisen ystävyyden ja yhteistoiminnan puolesta. Erityisen painon SKP panee Suomen ja Neuvostoliiton välisen ystävyyden ja yhteistoiminnan kehittämiseen. SKP:n ja NKP:n väliset perinteisesti veljelliset, toverilliset ja lujat suhteet omaavat aivan oleellisen merkityksen myös Suomen ja Neuvostoliiton välisen ystävyyden ja yhteistoiminnan edelleen kehittämisessä.

Nojautuminen NKP:n ja koko kansainvälisen kommunistisen liikkeen kokemukseen ja arvovaltaan edistää suuresti myös puolueemme vaikutusvaltaa, yhtenäisyyttä ja toimintaa päämääriemme toteuttamiseksi. Voidakseen menestyä tehtävässään on välttämätöntä, että puolue itse kasvaa ja lujittuu, että yhteisymmärrys ja yhtenäisyys puolueessa askel askeleelta lisääntyy.

Proletaarinen internationalismi ja kommunististen puolueiden solidaarisuus merkitsevät vilpitöntä ja uhrautuvaa työtä kansainvälisen työväenluokan ja kommunististen puolueiden yhteisen taistelun hyväksi, sekä tämän perusteella saavutetun kokemuksen, voiman ja taidon kohdistamista oman kansan vapauttamiseen kapitalismin ja imperialismin ikeestä. Toimiessaan rauhan, demokratian, vapaudestaan kamppailevien kansojen ja sosialismin puolesta kommunistit samalla asettuvat eturiviin taistelussa oman isänmaansa etujen puolustamiseksi niin ajankohtaisissa asioissa kuin Suomen sosialistista tulevaisuutta rakennettaessa.

III

DEMOKRAATTINEN SENTRALISMI JA KOLLEKTIIVINEN JOHTOTYÖ

SKP:n toiminnan ja järjestörakenteen periaatteena on demokraattinen sentralismi, joka on määritelty puolueen sääntöjen 10 §:ssä. Se on marxismi-leninismin aatteellisten, poliittisten ja järjestöllisten perusasettamusten ykseys. On välttämätöntä, että puolueessa kiinnitetään kasvavaa huomiota leniniläisten puolue-elämän normien sisältöön, luonteeseen ja merkitykseen

sekä niiden oikeaan soveltamiseen ja toteuttamiseen käytännössä.

Demokraattinen sentralismi merkitsee toiminnan keskittämisen ja laajan puoluedemokratian yhteisyyttä. Suurin heikkous demokraattisen sentralismin toteuttamisen kannalta on ollut siinä, että ylimääräisen ja 16. edustajakokouksen niitä järjestöpoliittisia päätöksiä, jotka koskevat rinnakkaistoiminnan lopettamista ja rinnakkaisorganisaatioiden purkamista, kommunistien keskinäisten suhteiden tasa-arvoisuutta, julkaisutoiminnan periaatteita ja lehdistökysymystä sekä henkilöpolitiikkaa, ei ole saatu toteutetuiksi. Se, että puolueessa edelleenkin on eräitä aatteellis-poliittisia erimielisyyksiä ja että em. järjestöpoliittisia päätöksiä ei ole saatu toteutetuiksi, on vaikeuttanut myös 16. edustajakokouksen viitoittaman poliittisen linjan toteuttamista.

Demokraattinen sentralismi edellyttää ehdottomasti edustajakokouksen päätösten toteuttamista. Vain siten luodaan yhtenäisyyttä puolueen politiikkaan ja puoluetyöhön kokonaisuudessaan.

Edustajakokous tähdentää, että puoluekurin lujittaminen on tärkeä aatteellinen ja poliittinen tehtävä.

Edustajakokous pitää edelleen oikeana pidättäytymistä hallinnollisten toimenpiteiden käytöstä, mutta korostaa, että mielipide-erot eivät anna kenellekään mitään leniniläisistä puolue-elämän normeista poikkeavia erikoisoikeuksia eikä oikeuksia toimia edustajakokouksen päätöksiä ja puolueen sääntöjä vastaan.

Demokraattisen sentralismin periaate sallii myös enemmistöpäätökset, jotka ovat koko puoluetta sitovia. Edustajakokous suosittelee niistä pidättäytymistä silloin kun ne vaarantavat puolueen yhtenäisyyden ja kokonaisedun.

Erittäin merkittävää demokratian kannalta on puolueen jäsenten ja puoluejärjestöjen aloitteellisuuden, omatoimisuuden ja yhteiseen toimintaan osallistumisen kehittäminen.

On tarpeellista ja välttämätöntä edelleen kehittää ja kannustaa puolueasioiden demokraattista valmistelua ja kollektiivista käsittelyä, jotta kaikki kommunistit vastaanottaisivat puolueen politiikan tietoisesti ja toisivat asioiden käsittelyyn oman panoksensa ja ajatuksensa.

Erityistä laajakantoisuutta omaavien asioiden osalta on tarpeen hankkia piirikomiteoiden lausunnot tai saattaa asia vielä laajempaan ennakkokäsittelyyn puoluejärjestöissä mm. puoluekeskustelun muodossa. Puoluekeskustelu toimeenpannaan keskuskomitean toimesta sen päättämänä aikana joko sen omasta aloitteesta tai vähintään kuuden piirijärjestön sitä esittäessä. Milloin puoluekeskustelu toimeenpannaan piirijärjestöjen esityksestä, se aloitetaan kuukauden sisällä asiaa koskevan esityksen tekemisestä.

Kaikilla puoluejärjestöillä on itsenäinen päätäntävalta omissa asioissaan, mutta päätökset eivät saa olla ristiriidassa marxismi-leninismin aatteellisten perusasettamusten, puolueen sääntöjen ja edustajakokouksen päätösten kanssa.

Yhtenäisyys ei edellytä mielipiteiden täydellistä yhteneväisyyttä eikä mieli-

pide-erojen peittämistä. Asiallinen arvostelu ja itsearvostelu lujittaa puolueen marxilais-leniniläistä perustaa, sen poliittista ja järjestöllistä yhtenäisyyttä. Edustajakokous korostaa arvostelun ja itsearvostelun suurta merkitystä. Kenelläkään ei ole oikeutta tukahduttaa arvostelua.

Asioita käsiteltäessä tarvitaan asiallista ilmapiiriä, vapaata mielipiteiden vaihtoa ilman leimaamisen pelkoa, valmiutta tarkastella esitettyjä mielipiteitä objektiivisesti niiden asiasisällön puolesta.

Kollektiivista johtotyötä on parannettava. Kollektiivisuus ei vähennä vaan päinvastoin korostaa henkilökohtaista vastuuta.

Kollektiivisuus puolueen johtotyössä edellyttää eri osapuolten osallistumista puolue-elinten toimintaan. On lujitettava keskuskomitean ja sen poliittisen toimikunnan arvovaltaa ja niiden aatteellista ja poliittista yhtenäisyyttä. Toverillisen ilmapiirin luomista puolueen johdossa ja koko puolueessa on kaikin tavoin edistettävä.

On kehitettävä päätösten yhtenäistä valmistelua ja täytäntöönpanoa, niiden noudattamista käytännössä ja päätösten toteuttamisen kollektiivista ja järjestelmällistä valvontaa. Puolueen johtoelinten käsittelyyn asioita ja ehdotuksia tuotaessa on kaikkien noudatettava normaalia puoluemenettelyä ja kurinalaisuutta.

Puolue-elinten päätösten ja kannanottojen kollektiivista valmistelua tehostetaan siinä tarkoituksessa, että päätökset voitaisiin tehdä yksimielisesti.

Asiat, joista keskuskomitean tai sen poliittisen toimikunnan tulee tehdä päätöksiä ja joista mahdollisesti vallitsee erimielisyyttä, on ensin käsiteltävä sihteeristössä ja mikäli se ei pääse yhteisymmärrykseen, asia siirretään, jos se on poliittisesti ja puolueen yhtenäisyyden kannalta merkittävä, erityisten työryhmien valmisteltavaksi.

Vastaavasti menetellään piirijärjestöjen johtavien elinten päätöksien kollektiivisessa valmistelussa.

Kaikki puoluetta ja puolueen toimintaa joukkojärjestöissä, eduskunnassa ja kunnallisessa elämässä koskevat kysymykset on päätettävä puoluejärjestöissä ja niiden johtoelimissä.

RINNAKKAISTOIMINNAN LOPETTAMINEN JA RINNAKKAISJÄRJESTÖJEN PURKAMINEN

Edustajakokous korostaa, että vallitsevat aatteelliset ja poliittiset erimielisyydet eivät oikeuta rinnakkaisjärjestötoimintaan, eivätkä myöskään muiden järjestöjen käyttämiseen puoluejärjestöjen rinnakkaisjärjestöinä. Vähemmistönä oleminen jossakin järjestössä ei oikeuta rinnakkaisjärjestöjen perustamiseen. Tähän perustuen edustajakokous pitää välttämättömänä olemassaolevien rinnakkaisjärjestöjen purkamista samoin kuin muiden järjestöjen puoluejärjestöjen rinnakkaisorganisaationa käyttämisen lopettamista. Uusien rinnakkaisjärjestöjen tai -elinten muodostamiseen ei saa ryhtyä.

PUOLUEEN JÄSEN- JA JÄRJESTÖVOIMAN LUJITTAMINEN

Jäsenhankinta

Tulokselliselle jäsenhankinnalle on olemassa suotuisat edellytykset. Niiden hyväksikäytöllä puolue voi lisätä yhteyksiään ja laajentaa vaikutustaan ja sen merkitys kansallisena voimana kasvaa.

Jäsenhankinta on suunnattava sellaisiin tovereihin, jotka toimivat kansandemokraattisissa järjestöissä, ammattiyhdistysliikkeessä, työpaikoilla ja muissa työväenjärjestöissä ja joilla on luja yhteys työväenluokkaan ja jotka täyttävät puolueen jäseneksi ottamisen vaatimukset.

Jäsenhankintaa on edelleen tehostettava perinteisissä työväenluokan kerroksissa. Samalla on jäsenhankintaa tarpeen voimistaa palveluammateissa työskentelevien työläisten ja myös teknisen sivistyneistön ja toimihenkilöiden keskuudessa. On tärkeää suunnata määrätietoista jäsenhankintaa myös pienviljelijöiden keskuuteen.

Erityinen merkitys on jäsenhankinnalla työläis- ja opiskelijanuorison, sivistyneistön ja naisten keskuudessa.

Uusia jäseniä on pyrittävä ohjaamaan järjestelmällisen puolueopiskelun piiriin.

Jäsenhankintatyön rinnalla on puolueeseen myönteisesti suhtautuvia henkilöitä pyrittävä ohjaamaan liikkeemme taholta järjestetyn opiskelun piiriin ja erilaisiin tilaisuuksiin sekä muutoinkin järjestämään heidän kanssaan jatkuvaa yhteistoimintaa.

Jäsen- ja henkilöasioiden hoidosta

Jäseneksi hyväksymisessä, jäsensiirroissa, kaikkien jäsenoikeuksien ja -velvollisuuksien osalta noudatetaan koko puolueessa yhdenmukaista, sääntöihin perustuvaa käytäntöä.

Uusien jäsenten hyväksymisessä noudatetaan sääntöjen 4 ja 5 §:n määräyksiä ja jäseneksi aikovalta on edellytettävä sääntöjen 6 §:n mukaisten velvollisuuksien hyväksymistä ja edustajakokouspäätösten edellyttämää suhtautumista puolueen yhtenäisyyden lujittamiseen.

Jäsenyyden ehdottomaksi esteeksi on katsottava toiminta luokkavihollisen tai puoluetta vastaan suuntautuvien poliittisten voimien hyväksi sekä toiminta kommunistisen liikkeen kansainvälisyyttä ja sosialistisia maita vastaan.

Puolueeseen hyväksymisen esteenä ei voi olla suhtautuminen puolueessa toistaiseksi vielä esiintyviin aatteellisiin ja poliittisiin erimielisyyksiin eikä jäseneksi pyrkijän yhteiskunnallinen asema ja syntyperä.

Jäsenhakemukset ratkaistaan viimeistään 3 kuukauden kuluessa jäsenhakemusten jättämisestä osastolle.

Keskuskomitealle tarkoitetun jäsenhakemuskaavakkeen osa lähetetään kes-

kuskomitean järjestöosastolle tarkistustoimenpiteitä varten myös hylättyjen jäsenhakemusten osalta liittäen mukaan hakemuksen hylkäämisperusteet.

Jäsenen tulee kuulua oman työpaikkansa tai asuma-alueensa puolueosastoon. Vain poikkeustapauksessa toimihenkilöratkaisuissa tai henkilökohtaisten syiden niin vaatiessa piirikomitean, jäsenen ja asianomaisen puolueosaston suostumuksella voidaan poiketa tästä yleissäännöstä. Myös jäsensiirtojen toteuttamisen osalta noudatetaan piirijärjestöissä 3 kuukauden enimmäismääräaikaa.

Henkilöasioiden hoidossa on kehitettävä suunnitelmallisuutta ja oikealla tavalla yhdistettävä siinä tarvittava keskitys ja toimintalinjoittainen toteutus ja vastuu. Jokaisella toimintasektorilla on jatkuvasti kiinnitettävä huomio kaaderien etsimiseen ja kouluttamiseen sekä työntekijäin jatkokoulutukseen ja oikeaan sijoitteluun.

Puolueen johtoelinten ja työntekijäin valinnassa noudatetaan tasapuolisuutta. Paikallisiin ja eri luottamustehtäviin puolueen ulkopuolella kommunisteja valittaessa pyritään kiinnittämään huomio tasapuolisuuden turvaamiseen. Erityinen huomio on kaikkialla kiinnitettävä toimenpiteisiin, jotka palauttavat kommunistien keskinäiset tasa-arvoiset ja luottamukselliset suhteet.

Kaaderipolitiikasta vastaa ja huolehtii keskuskomitea. Kaaderityön suunnittelu ja koordinointitehtävää toteutetaan kollektiivisesti keskuskomitean ja sen poliittisen toimikunnan ohjauksella sihteeristön ja keskuskomitean järjestöosaston ja sen molemmista osapuolista nimeämien työntekijäin toimesta. Kaaderityön tehtävistä tehdään tarpeelliset lisäykset järjestöosaston ohjesääntöön.

Henkilöasioiden hoito edellyttää kiinteää yhteistyötä keskuskomitean eri osastojen, piirijärjestöjen ja joukkojärjestöissä toimivien kommunistien kanssa. Se edellyttää yhteyksien edelleen laajentamista työtätekeviin väestöryhmiin.

Joukkojärjestöissä toimivien kommunistien henkilökysymyksiä käsiteltäessä noudatetaan niitä periaatteita, jotka sisältyvät tämän päätöksen joukkotoimintaa koskevaan osaan.

Puolueen piirikomiteoille kuuluu henkilöasioiden hoito piirijärjestön toimialueella. Keskuskomitea antaa tätä koskevat ohjeet.

KESKUSKOMITEA JA POLIITTINEN TOIMIKUNTA

Keskuskomitea on edustajakokousten välisenä aikana puolueen ylin johtava ja toimeenpaneva elin. Sen tehtävänä on panna täytäntöön edustajakokouksen päätökset ja johtaa puoluetyötä sen kaikissa muodoissa. Keskuskomitean on huolehdittava siitä, että sillä on tarkoituksenmukainen koneisto tätä tehtävän hoitamista varten. Puolue ei voi siirtää johtotehtäväänsä millekään muulle järjestölle.

Keskuskomitean on tasapuolisesti tuettava piirijärjestöjä toiminnallisesti

ja taloudellisesti. Piirijärjestöjen velvollisuutena on aktiivisesti osallistua puolueen ylempien päättävien elinten järjestämiin kamppailuihin ja tehtävien hoitoon mukaan lukien myös taloudelliset tehtävät.

Keskuskomitean ja sen poliittisen toimikunnan sisäisellä ja ulospäin suuntautuvalla yhtenäisyydellä on mitä suurin merkitys puolueen lujittamisessa kaikkia jäseniä yhtä lailla velvoittavana tietoiseen kuriin perustuvana taistelujärjestönä.

VAALIYHTEISTYÖSTÄ

Eduskunta- ja kunnallisvaaleissa kommunistit pyrkivät määrätietoisesti oman vaikutuksensa laajentamiseen.

Vaalitavoitteeseen pyrittäessä on välttämätöntä, että kommunistit ja kansandemokraatit esiintyvät yhteisessä vaaliliitossa.

Vaaliliittoihin kommunistien asenne on ennen muuta periaatteellinen. Tältä pohjalta SKP pyrkii aktiivisesti vaaliliittoon myös muiden työväenpuolueiden kanssa työtätekevien etujen puolesta oikeistoa ja sen pyrkimyksiä vastaan.

Kommunistien, SKDL:n sosialistien ja muiden kansandemokraattien vaaliliiton ehdokasasettelussa on turvattava kaikkien eri osapuolten, myös puolueen sisäisten, ehdokkaiden sijoittuminen yhteisen vaaliliiton listoille.

Vaaliliiton kokonaismenestyksen turvaamiseksi on ehdokasasettelussa torjuttava kaikenlainen keskinäinen taktikointi, jonkin osapuolen ehdokkaiden poissulkeminen tai äänien keskittämistarkoituksessa ehdokasmäärien rajoittaminen. Tämän vuoksi ehdokasmäärien suhteellisen osuuden määrittelyssä pidetään lähtökohtana edellisten vaalien äänimäärän jakautumista vaaliliitossa olevien osapuolten kesken. Siinäkin tapauksessa, että suhteellinen osuus ei sitä edellyttäisi, turvataan yhtenäisen vaaliliiton listoille vähintään yksi ehdokas jokaiselle osapuolelle jokaisessa vaalipiirissä. Ehdokkaita nimettäessä ei saa tapahtua henkilöihin kohdistuvaa syrjintää eikä vaaliliittoa koskevasta neuvotteluratkaisusta poikkeavia ehdokasvalintoja.

Edellämainitun lisäksi pyritään ottamaan huomioon ehdokkaiden monipuolisuutta koskevat näkökohdat esim. vaalipiirin alueelliset tekijät, keskeiset ammattiryhmät, naisten ja nuorten osuus jne.

Ehdokkaiden tunnetuksiteossa ja esiintymisissä otetaan myös julkisten tiedotusvälineiden (radio, tv) osalta huomioon samat periaatteet, jotka ehdokasasettelusta on edellä mainittu.

Vaalirahoitustoiminnassa ja koottujen varojen jaossa ja käytössä noudatetaan SKDL:n Yhteisrahastolle eri kansandemokraattisten keskusjärjestöjen toimesta aikanaan hyväksyttyjä ja voimassaolevia perusohjeita sekä muutoinkin tasapuolisuutta.

Vaaliliiton asiamiehestä ja vara-asiamiehestä sovitaan yhteisesti vaaliliittoa koskevien neuvotteluratkaisujen yhteydessä.

JOUKKOTOIMINNASTA JA KOMMUNISTIEN TOIMINNAN PERIAATTEISTA JOUKKOJÄRJESTÖISSÄ JA YHTEISKUNNALLISISSA ELIMISSÄ

Joukkotoiminnan periaatteet

SKP pitää tehtävänään osoittaa työväenluokalle ja sen liittolaisille ja maamme kaikille demokraattisille voimille, että pysyvät yhteiskunnalliset muutokset ovat toteutettavissa ainoastaan työtätekevien toimintayhtenäisyyteen ja joukkovoiman käyttöön perustuvan toiminnan ja taistelun avulla. Tätä tehtävää toteuttaessaan SKP torjuu kaikki sellaiset teoriat sekä käytännön politiikan, jotka kieltäisivät puolueen johdolla suoritettavan kommunistien työn tai heikentäisivät sen merkitystä eduskunnassa, kunnallisvaltuustoissa, ammattiyhdistys- ja osuustoimintaliikkeissä, lehdistöissä jne., jotka vahvistaisivat työtätekevien joukkojen keskuudessa reformistisia luokkasovinnon käsityksiä ja vaikeuttaisivat siten joukkojen toimintayhtenäisyyttä ja taistelutahdon voimistumista.

Työväenluokan puolueena SKP pyrkii määrätietoisesti yhteistoimintaan ennen muuta työväenluokan eri järjestöjen ja samalla kaikkien monopolien politiikkaa vastustavien ja yhteiskunnallisia uudistuksia vaativien järjestöjen ja niiden jäsenten kanssa.

Ottaen oppia kansainvälisen kommunistisen liikkeen ja omasta kokemuksestaan SKP lähtee kuitenkin siitä, että mikään muu järjestö yhteiskunnassa ei voi täyttää työväenluokan marxilais-leniniläisen kommunistisen puolueen tehtävää.

Tapauksissa, joissa kommunistien on toimiessaan yhteiskunnallisissa tehtävissä tai joukkojärjestöissä välttämätöntä pyrkiä sopimuksiin puolueen ulkopuolisten voimien tai järjestöjen edustajien kanssa, noudatetaan seuraavia periaatteita:

— Suhteessa puolueen ulkopuolisiin järjestöihin ja niitä edustaviin voimiin kommunistit esiintyvät yhtenäisesti tavoitteena puolueen kokonaisvaikutuksen laajentaminen.

— Harjoitettaessa yhteistyötä puolueen ulkopuolisten voimien kanssa se voi tapahtua puolueen periaatelinjaan ja puoluejärjestöjen päätöksiin nojautuen. Tällöin on otettava huomioon puolueen yhtenäisyyden suojelemisen ja lujittamisen asettamat vaatimukset ja se, ettei tämä yhteistyö suuntaudu toisia puoluejäseniä vastaan.

Ottaen huomioon kyseessä olevien järjestöjen erikoisluonne sekä kaikin vakuuttamisen keinoin ja toverillisesti neuvotellen joukkojärjestöissä toimivien puolueen jäsenten on toimittava niin, että puolueen tavoitteet tulevat laajasti tunnetuiksi ja saavat yleisen hyväksymisen. Ongelmia ratkaistaessa puolueen jäsenten tulee välttää ryhmäkuntalaista vastakkainasettelua, sol-

vaamista ja perusteetonta arvostelua sekä toimia harkitusti ottamalla huomioon asianomaisen järjestön luonne.

Joukkojärjestöissä toimivien puolueen jäsenten kollektiivien tehtävänä on puolueen arvovallan ja luottamuksen lisääminen näiden järjestöjen jäsenten keskuudessa. Tärkeimmät kysymykset, jotka tulevat esille asianomaisissa joukkojärjestöissä, on ennakolta käsiteltävä puoluekollektiivissa. Puoluekollektiivit toimivat sääntöjen mukaisten puolue-elinten ohjauksessa ja valvonnassa.

Ymmärtäen joukkojärjestöjen luonteen ja sen, että he toimivat joukkojärjestöissä laajan ei-kommunistisen väen kanssa, kommunistit pidättäytyvät puolueen sisäisten kysymysten viemisestä kiistelyn kohteeksi joukkojärjestöihin.

Kommunistien tehtävistä SKDL:ssa

Toimiessaan SKDL:ssa kommunistit pitävät toimintaohjeenaan 16. edustajakokouksen ja keskuskomitean päätöksiä, mm. keskuskomitean päätöstä 2. 3. ja 20. 4. 1974 "Kommunistien edessä olevista tehtävistä SKDL:n tilanteen parantamiseksi."

Tehtävistä SNDL:ssa

Ohjeenaan puolueen jäsenten toiminnan periaatteet joukkojärjestöissä ja SNDL:n 10. liittokokouksen päätökset kommunistit pyrkivät Suomen naisten demokraattisen liiton työssä kehittämään liittoa naisten joukkotoimintaan nojaavana yleisdemokraattisena järjestönä ja erityisesti lujittamaan liiton vaikutusta työelämään osallistuvien naisten keskuudessa.

Kommunistien työ nuorison ja varhaisnuorison järjestöissä

Työläis- ja opiskelevan nuorison liittäminen puolueeseen ja puolueen kannattajiksi on tämän hetken keskeisiä tehtäviä. Kommunistiseen ja kansandemokraattiseen liikkeeseen kuuluvassa Suomen demokraattissa nuorisoliitossa toimivat kommunistit pyrkivät toiminnassaan siihen, että yhä laajemmat työläisnuorison, pienviljelijä- ja opiskelevan nuorison joukot tulevat liiton jäseniksi ja osallistuvat sen järjestämään toimintaan suurpääomaa vastaan.

Marxismi-leninismin aatteiden yhä laajempi vaikutus sekä kansainvälisen kommunistisen liikkeen ja SKP:n arvovallan kasvu nuorison keskuudessa antavat SDNL:ssa toimiville kommunisteille edellytykset kehittää liittoa nuorison laajana joukkojärjestönä, joka sisällöltään, tavoitteiltaan ja toimintaperiaatteiltaan olisi marxilais-leniniläinen, kommunistinen nuorisojärjestö.

Kommunistien tehtävänä on edistää kansandemokraattisen ja sosialistisen opiskelijaliikkeen kaikkien voimien kokoamista ja edistämistä SOL:n puitteis-

sa marxismi-leninismin ja proletaarisen internationalismin pohjalla. Se luo uusia edellytyksiä puolueen arvovallan kasvulle opiskelijain keskuudessa ja SKP:n ja SOL:n suhteiden parantamiselle.

Lasten ja varhaisnuorten järjestön, Suomen demokratian pioneerien liiton luonteen mukaan tulee pioneeriliitossa toimivien kommunistien pyrkiä työssään mahdollisimman laajan jäsen- ja kannattajajoukon kasvattamiseen työväenluokan tieteellisen eli marxilais-leniniläisen maailmankatsomuksen perusteiden ja kommunismin sekä sosialismin rakennustyön saavutusten opettamisen hengessä, jotta pioneereista kasvaa tietoisia ja työväenluokan asialle uskollisia taistelijoita.

EDUSTAJAKOKOUKSEN VAHVISTAMA KESKUSKOMITEAN 28. 4. 1975 TEKEMÄ PÄÄTÖS

Ottaen huomioon puolueen yhtenäisyyttä vakavasti vaarantavan tilanteen ja tajuten yhteisen vastuunsa puolueen yhtenäisyyden turvaamisesta keskuskomitea pitää tärkeimpänä tehtävänään tehdä kaikensa SKP:n yhtenäisyyden palauttamiseksi ja vahvistamiseksi marxismi-leninismin ja proletaarisen internationalismin periaatteiden sekä puolueen ylimääräisen ja 16. edustajakokouksen päätösten pohjalta.

Puolueessa esiintyviä aatteellispoliittisia erimielisyyksiä, jotka ovat alku- ja perussyynä puolueen sisäisiin vaikeuksiin, ei ole vielä onnistuttu riittävästi selvittämään. Keskuskomitea torjuu kuitenkin sellaiset väitteet, että puolueessa olisi muka oikeistorevisionistinen enemmistö ja vasemmistolahkolainen vähemmistö, samoin kuin väitteet puolueen jaosta puolueen poliittisen päälinjan kannattajiin ja sen vastustajiin korostaen samalla välttämättömyyttä käydä taistelua kaikkia marxismi-leninismin vääristelyjä ja poikkeamia vastaan sekä pyrkimyksiä vastaan jakaa puolue enemmistöön ja vähemmistöön.

Edellä sanotun perusteella keskuskomitea pitää tarpeellisena seuraavia toimenpiteitä:

1. Edistetään keskinäistä luottamusta ja yhteisymmärrystä sekä luovutaan heti kaikesta yhtenäisyyttä häiritsevästä ja rikkovasta nimittelystä ja leimaamisesta. Demokraattinen sentralismi palautetaan kaikilta osiltaan voimaan ja toteutetaan välittömästi sääntöjen takaama puoluejärjestöjen ja jäsenten tasa-arvoisuus.

2. Keskuskomitea suosittelee 17. edustajakokoukselle, että se päättäisi vel-

voittaa valittavan keskuskomitean toimeenpanemaan mahdollisimman pian selvityksen ja laatimaan kollektiivisen arvion aatteellispoliittisista erimielisyyksistä ja niiden luonteesta sekä tutkimuksen antikommunismin ideologiasta ja politiikasta Suomessa.

3. Puolueen 16. edustajakokouksen ja keskuskomitean päätösten edellyttämällä tavalla lopetetaan lehdistössä puolueen tämän tai tuon osan syrjintä ja avataan palstatilat yhtenäisesti ja tasa-arvoisesti kaikille puolueen jäsenille ja järjestöille.

4. Keskuskomitea suosittelee edustajakokoukselle päätöksen hyväksymistä siitä, että valittavan keskuskomitean tulee kiireellisesti ryhtyä toimenpiteisiin aikaisemmin tehtyjen keskuskomitean päätösten rinnakkaisjärjestöjen yhdistämiseksi tai lopettamiseksi. Samoin on pyrittävä yhdistämään SKDL:n valtuustoryhmät siellä, missä ne ovat hajalla.

5. Järjestöosaston tehtävänä on kuluvan vuoden syksyllä suorittaa tarkistus jäsensiirtoja, jäsenhankintaa ja yleensä jäsenasioita koskevien päätösten toteuttamisesta käytännössä. Järjestöosaston tehtävänä on yhdessä piirijärjestöjen kanssa selvittää kysymys kuulumisesta työpaikka- tai alueosastoon tapauksissa, jolloin työpaikka ja asunto eivät sijaitse saman piirijärjestön toimialueella.

6. Vaaliliiton ehdokaslistojen vaaliviranomaisille antamisessa tarvittavien valtakirjojen suhteen toimitaan niin, että vaaliliiton yhtenäisyys tulee kaikkialla myös tältä osin turvatuksi.

7. Suositellaan edustajakokoukselle päätöksen tekemistä puolueen yhteisen valtakunnallisen pää-äänenkannattajan julkaisemisesta. 17. edustajakokouksen valitseman keskuskomitean on kiireellisesti valmisteltava ja päätettävä sen muodosta ja ajankohdasta sekä lehdistökysymyksen kokonaisvaltaisesta ratkaisemisesta.

8. Sovitaan siitä, että 17. edustajakokouksen työelimet valitaan niiden periaatteiden mukaisesti, joita on sovellettu ylimääräisessä ja 16. edustajakokouksessa, samoin päätettäessä keskuskomitean, poliittisen toimikunnan, sihteeristön ja keskuskomitean jaostojen kokoonpanosta ja että puolueen puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja pääsihteerin valinnassa noudatetaan tähänastista käytäntöä.

9. Kollektiivisin neuvottelumenetelmin turvataan edustajakokouksen päätösten yksimielisyys. Samalla keskuskomitea korostaa edustajien oikeutta tehdä esityksiä ja esittää vapaasti mielipiteensä edustajakokouksessa.

10. Keskuskomitea edellyttää, että tämä päätös käsitellään ja hyväksytään piirien edustajistoissa toukokuun 6. päivään mennessä. Samoin edustajistojen kokouksissa käsitellään luonnos 17. edustajakokouksen päätökseksi puolueen yhtenäisyyden lujittamisen perusteista. Näiden päätösten hyväksyminen edustajistoryhmissä turvaa yhtenäisen 17. edustajakokouksen toimeenpanon. Keskuskomitea kokoontuu 7. 5. 1975 toteamaan edustajistojen käsittelyn tulokset.

Liite 1.

SKP:n keskuskomitea 2. 3. 1974:

Kommunistien edessä olevista tehtävistä SKDL:n tilanteen parantamiseksi

SKP:n lujittaminen marxilais-leniniläisenä työväenluokan puolueena, sisäisten erimielisyyksien ratkaiseminen marxismi-leninismin pohjalta ja kommunistisen puolueen joukkovaikutuksen laajentaminen muodostavat kaikkia kommunisteja koskevan päätehtävän. Oleellisen osan tämän tehtävän toteuttamisessa muodostaa kommunistien toiminta kansalais- ja joukkojärjestöissä ja koko edistyksellisessä liikkeessä. Kommunistisen puolueen johtava osuus näissä järjestöissä toteutuu kommunistien konkreettisen toiminnan ja esimerkin kautta. Tämän edellytyksenä on, että puolueen johtavat elimet nojaavat kaikilla järjestötasoilla ja toiminnan aloilla työskentelyssään 16. edustajakokouksen viitoittamaan aatteelliseen, poliittiseen ja järjestölliseen linjaan ja että puolueen jäsenet toimiessaan kansalais- ja joukkojärjestöissä ja muualla tekevät konkreettiset ratkaisunsa tämän linjan puitteissa.

Toiminnassaan SKDL:ssä kommunistien on otettava huomioon 16. edustajakokouksen päätökset ja seuraavat toimintaohjeet:

(1) Kaikilla järjestötoiminnan tasoilla ja käytännössä noudatetaan SKDL:n yhteisöjäsenten ja muiden osapuolten itsenäisyyttä ja tasavertaisuutta SKDL:n sisällä tapahtuvassa kanssakäymisessä. Yhteisöjäsenten rinnalla toimii SKDL:n oma perusjärjestöverkosto, jonka jäsenistöstä valtaosa ei kuulu SKP:n eikä muiden yhteisöjäsenten jäsenyyteen. On pyrittävä yhtenäiseen kamppailutehtävien kehittämiseen. Tulee pidättäytyä sanelumenetelmien käytöstä ja leimaamisesta sekä keskinäisistä tai joitakin osapuolia vastaan hyökkäävistä kannanotoista ja toiminnoista SKDL:ssä. Liiton taloudellisissa toiminnoissa ja sen saamien varojen jaossa toimitaan tasapuolisesti. Vastaa-

vasti SKDL:n omien perus- ja piirijärjestöjen suhteessa liittoon noudatetaan yhteisten päätösten asettamia taloudellisia velvoitteita. Lehdistön käytössä ja henkilöratkaisuissa luodaan tasavertaisuuteen perustuva käytäntö. Keskinäinen syrjintä lopetetaan. Piirijärjestöjen asemaa joukkojärjestöissä toimivien kommunistien työtä johtavina eliminä vahvistetaan ja tuetaan keskuskomitean ja piirijärjestöjen johdon yhteisin toimenpitein. Työn ohjauksen tulee tapahtua yhteistyössä ja yhteisymmärrykseen pyrkien piirijärjestöjen johdon ja asianomaisessa joukkojärjestössä toimivien kommunistien kesken ottamalla huomioon puolueen ylempien elinten päätökset ja ohjeet.

(2) Perustettujen SKDL:n työpaikka- ja ammattialajärjestöjen suhteen on toimittava niin, ettei niiden toiminnassa ilmene rinnakkaisuutta SKP:n osastojen kanssa eikä SKP:n vastaisuutta. Sellaisissa tapauksissa, missä em. kaltaisia SKP:n omaa työpaikkatyötä rajoittavia tai vaikeuttavia rinnakkaisilmiöitä esiintyy on SKDL:n työpaikka- ja ammattialajärjestöissä toimivien kommunistien tehtävänä SKP:n piirijärjestöjen johdolla nojautuen keskuskomitean ja poliittisen toimikunnan päätöksiin konkreettisesti selvittää ja etsiä menetelmät, joilla tilanne palautetaan SKDL:n yhteistyöjärjestöluonteen mukaiseksi.

On välttämätöntä suuntautua siihen, että SKDL:n perusjärjestöorganisaatio ulottuisi ennen muuta asuma-alueille ja muualle, missä ne yhdistävät erilaisia monopolien sortamia väestökerroksia. Kommunistien keskeisenä tehtävänä toiminnassaan työpaikoilla on voimistaa marxismi-leninismin ja puolueen peruslinjan ja sen mukaisten tavoitteiden vaikutusta, lujittaa ja laajentaa puolueen työpaikkaorganisaatiota ja tehostaa esiintymistä kommunistien nimissä.

(3) Kommunistien pyrkimyksenä on kehittää SKDL:oa mahdollisimman laajana kommunisteja, sosialisteja ja muita demokraattisia voimia yhdistävänä yhteistyöjärjestönä, joka kokoaa kansalaisia taisteluun suurpääomaa ja poliittista oikeistoa vastaan demokratian, yhteiskunnallisen edistyksen ja työtätekevien parempien elinehtojen sekä rauhan ja Suomen ja Neuvostoliiton ystävyyden puolesta. On torjuttava virheelliset käsitykset siitä, että SKDL olisi pelkästään työväenluokan järjestö ja siten vailla laajempaa yleisdemokraattista luonnetta.

(4) Pyrkimykset käyttää SKDL:oa SKP:n rinnakkais- ja hajoitustoiminnan välikappaleina eivät vastaa SKP:n eikä SKDL:n etuja ja kommunistien tehtävänä on ne torjua. SKDL:n yhteistoimintajärjestön luonne edellyttää, että sitä ei käytetä muiden edistyksellisten järjestöjen hajoitustoimintaan vaan voimien kokoamiseen. Hyväksyttävää ei ole myöskään toiminta, jota eräiden piirijärjestöjen alueella on harjoitettu SKDL:n järjestöorganisaation lamaannuttamiseksi ja osan jäsenistöä sulkemiseksi järjestöjemme toiminnan ulkopuolelle. Edustajakokouksen tarkoittamien aatteellis-poliittisten erimielisyyksien ratkaisemisen areenana ei saa käyttää SKDL:n järjestöelimiä. Päinvastoin kommunistien velvollisuutena on välttää puolueen sisäisten ongel-

mien viemistä SKDL:oon ja sen järjestöihin. Toisaalta SKDL:n ja sen järjestöjen ei tule sekaantua SKP:n sisäisiin asioihin. On tärkeää pyrkiä edistämään SKDL:n eri osapuolten keskinäisiä neuvotteluja. SKDL:n liittoneuvoston ja liittohallituksen käsittelyyn tulevat tärkeät poliittiset samoin kuin johtokaadereita koskevat kysymykset käsitellään alustavasti poliittisessa toimikunnassa tai sihteeristössä ennen SKDL:n em. elimissä tapahtuvaa käsittelyä ja päätöksentekoa. SKDL:n johdossa toimivien kommunistien tehtävänä on saattaa em. kysymykset puolueen johdon tietoon kannanmäärittelyä varten. Johdosta perustason elimiin asti puolue-elimet käsittelevät säännöllisesti SKDL:ssä esillä olevat asiat ja kommunistien aloitteellisuutta SKDL:n suhteen vaativat kysymykset kommunistien yhteisen toimintalinjan määrittelemiseksi.

Näiden tehtävien toteuttaminen luo olennaisesti nykytilannetta parempia edellytyksiä edelleenkehittää ja panna toimeen v. 1967 järjestöpoliittisessa päätöslauselmassa hahmotettuja suunnitelmia SKDL:n laajentamiseksi ja myönteisen kehityksen vahvistamiseksi demokraattisena yhteistoimintajärjestönä kansamme parhaaksi.

SKDL:n kehittäminen ja laajentaminen demokraattisena yhteistoimintajärjestönä

Imperialismin kriisin syveneminen, monopolien riiston ja sorron tehostuminen ja niiden kurjistavan vaikutuksen ulottuminen yhä laajempiin väestöpiireihin on laajentanut suurpääomanvastaisen kamppailun sosiaalista pohjaa. Tarve järjestäytyä ja osallistua demokraattiseen toimintaan on suppeata porvariston huippukerrosta lukuunottamatta objektiivisista olosuhteista syntyvä, edistyksellinen kehitysilmiö. Työväenluokan voima ja merkitys kasvaa. Yhteiskunnallinen ja teknis-tieteellinen kehitys aikaansaavat merkittäviä muutoksia työväenluokan piirissä nostaen työväenluokan perinteisten kerrosten rinnalle uusia kerroksia. Teknillisen sivistyneistön asemassa tapahtuu syvällisiä muutoksia lähentäen sitä työväenluokkaan. Suomessa sen konkreettisia merkkejä ovat mm. pientuottajien, kaupunkien keskikerrosten, eri alojen opiskelijoiden ja nuoren sivistyneistön sekä koululaisten laajamittainen aktivoituminen demokraattiseen kamppailuun työväenluokan ja työläisnuorison liittolaisina.

SKP:n kannalta tällainen kehitys vastaa puolueen päälinjan mukaista yhteiskunnallista muutosta.

Aikoinaan lähes 30 vuotta sitten puolue myötävaikutti SKDL:n perustamiseen demokraattisen järjestäytymisen ja toiminnan kehittämiseksi. Samoista lähtökohdista kommunistit ovat vuosikymmenien kuluessa pyrkineet kokoamaan SKDL:n puitteissa erilaisia edistyksellisiä päämääriä kannattavia järjestöjä, ryhmiä ja yksityisiä.

Jo 1950-luvun lopulla nähtiin uusien edellytysten olevan syntymässä SKDL:n laajentamiselle demokraattisia voimia yhdistävänä, antimonopolististen voimien liittona. Kehitysilmiöiden erittelyn pohjalta on tehty johtopäätöksiä laajenemisnäköalojen lunastamisen vaatimuksista: ylimääräisen ja 16. edustajakokouksen vahvistamassa keskuskomitean v. 1967 järjestöpoliittisessa päätöslauselmassa osoitetaan välttämättömäksi tehdä SKDL:n demokraattiseen toimintaan osallistuminen entistä vetovoimaisemmaksi väljentämällä ja monipuolistamalla järjestötoiminnan muotoja sekä korostamalla liiton kaikessa toiminnassa sen yhteistyöjärjestöluonnetta.

Nojautuen 16. edustajakokouksen päätöksiin, joissa edellytetään mm. että "on pyrittävä tekemään mahdolliseksi uusien sosialististen ja ei-sosialististen ryhmien ja järjestöjen yhteistoiminta kommunistien kanssa SKDL:n puitteissa". Kommunistien yhteisenä tehtävänä on toimia seuraavanlaisten kehityssuuntien luomiseksi SKDL:ssä yhteistyössä liiton muiden voimien kanssa:

(1) Voidakseen toimia kommunistien, sosialistien ja muiden edistyksellisten voimien yhteistyöelimenä SKDL:n ohjelman tulee rakentua konkreettista rauhaa, demokratiaa, sosiaalista edistystä ja anti-imperialistista solidaarisuutta edistävistä, suurpääoman- ja taantumuksenvastaisista vaatimuksista. Nykyinen ohjelma ei kaikin osin täytä näitä ehtoja ja sitä tulee kehittää em. vaatimuksia edelleen konkretisoimalla ja määrittelemällä liiton tavoitteet ja päämääräasettamukset nimenomaan demokraattisten voimien yhteistoimintajärjestöluonteen mukaisesti. Samalla on tarpeen torjua virheelliset käsitykset SKDL:stä jonkinlaisena "yleissosialistisen ideologian" omaavana puolueluonteisena järjestönä.

Ohjelmaa uudistettaessa kommunistit pitävät omasta puolestaan tehtävänään toimia siten, että siinä:

— asetetaan konkreettiset vaatimukset valtiolle ja suurpääomalle työtätekevien taloudellisten ja sosiaalisten etujen, poliittisten vaikutusmahdollisuuksien laajentamisen ja kulttuurin kehityksen puolesta sekä maamme rauhanomaisen ulkopoliittisen linjan edistämiseksi,

— ilmaistaan liiton solidaarisuus sosialististen maiden kansoille ja muille maailman anti-imperialistisen liikkeen perusvoimille ja

— liitto luonnehditaan nykyisen ohjelman mukaisesti mahdollisimman laajasti monopolienvastaisia voimia yhteenliittäväksi ja keskinäiselle yhteistoiminnalle sisällään suotuisat puitteet tarjoavana yhteistoimintajärjestönä.

(2) SKDL:n ohjelman kehittelyn ja edellä esitettyjen muiden tehtävien rinnalla on aiheellista suorittaa SKDL:n sääntöjen tarkistus sekä liiton, piirijärjestöjen että kunnallisjärjestöjen sääntöjen osalta. Asiaa selvittämään ja valmistelemaan tulisi asettaa SKDL:ssä sääntötoimikunta. Tämän toimikunnan yhteistyö SKP:n ja myös muiden SKDL:n jäsenjärjestöjen ja yhteistyöosapuolten kanssa tulisi samalla ottaa huomioon.

Sääntöuudistuksessa tulee kommunistien kiinnittää huomiota siihen, että

— se palvelee SKDL:n yhteistoimintajärjestöluonteen edelleen kehittä-

mistä ja voimistamista ja sulkee pois liiton luonteen muunlaisen kehittämisen mahdollisuudet.

— tekee mahdolliseksi sosialististen ja demokraattisten sekä muiden edistyksellisten henkilöiden, ryhmien ja järjestöjen toimia yhdessä kommunistien kanssa SKDL:n puitteissa liiton ohjelmassa ilmaistujen päämäärien hyväksi koko laajuudessaan tai joihinkin osakysymyksiin rajoittuen.

— kehittää liiton sisällä jäsendemokratiaa ja jäsenten oikeuksien ja velvollisuuksien tasavertaisuutta saattamalla liiton yhteisöjäsenten ja perusjärjestöjen jäsenet oikeuksiltaan ja velvollisuuksiltaan samaan asemaan.

— yhteisöjäseneksi hyväksytään jokainen rekisteröity järjestö, joka käytännön toiminnallaan on osoittanut halunsa edistää liiton ohjelmassa asetettuja päämääriä ja säännöissä määriteltyjä järjestöperiaatteita sekä perusjärjestöksi jokainen vastaavat ehdot täyttävä rekisteröity järjestö tai perusjärjestön jäseneksi vastaavasti yksityinen henkilö.

— pyritään tarkoin harkiten muodostamaan SKDL:n päättävät elimet keskuksessa ja piireissä siten, että ne entistä enemmän vastaavat yhteistoimintajärjestön luonnetta ja ovat kokoonpantuja liiton oman järjestöverkoston ja yhteisöjäsenten valitsemista edustajista. Välttämätöntä on myös se, että erilaiset yhteiskunnalliset voimat ja ryhmät, jotka kuuluvat SKDL:n jäsenistöön tulevat huomioiduiksi SKDL:n johdon kokoonpanossa.

— johtoelimiä muodostettaessa otetaan huomioon jäsenjärjestöjen itsenäisyys omien edustajiensa suhteen ja liiton oman järjestöverkoston osuus. Välttämätöntä on myös se, että erilaiset yhteiskunnalliset voimat ja ryhmät, jotka kuuluvat SKDL:n jäsenistöön tulevat huomioiduiksi SKDL:n johdon kokoonpanossa.

SKP toimii ohjelman ja sääntöjen uudistamiseksi näiden periaatteiden pohjalta niihin SKDL:n kehittämispyrkimyksissään nojaten. Puolue tarjoaa SKDL:n yhteistyöjäsenille ja -osapuolille neuvotteluja edellä esitettyjen kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseksi huolellisesti valmisteltuina ja kaikkia asiaan vaikuttavia mielipiteitä kunnioittaen.

Liite 2.

SKP:n keskuskomitea 20. 4. 1974:

Järjestöpoliittiset kysymykset

Puolueen 16. edustajakokouksen yksimielisesti vahvistaman poliittisen päälinjan toteuttamisessa on todettavissa puolueessa aikaisempaa suurempaa yhteisymmärrystä. Toisaalta kuitenkin puolueen sisäinen tila on edelleen vakava. Viime kuukausina on järjestöllinen tilanne eräin osin jopa kärjistynytkin, mikä on jyrkässä ristiriidassa puolueen kokonaisedun ja yhtenäisyyspyrkimysten kanssa. Sisäiseen kamppailuun liittyvät voimien tuhlaaminen, osittainen järjestöllinen hajanaisuus, eri muodoissa esiintyvä rinnakkaistoiminta koko maassa, samoilla toiminta-aloilla ja alueilla vahingoittavat puoluetta ja estävät yhtenäisyyden lujittumista. Puolueen arvovallan vahvistamiseksi ja menestyksellisen poliittisen toiminnan turvaamiseksi on puolueen kaikki voimat koottava yhtenäisten puolueen ja kansandemokraattisten järjestöjen rakentamiseksi ylhäältä alas saakka siten, että niiden rakenne ja toiminta olisivat sopusoinnussa puolueen ja asianomaisten kansandemokraattisten järjestöjen sääntöjen kanssa.

On palautettava puolueeseen sääntöjen mukainen järjestöllinen kurinalaisuus, mikä edellyttää puolueen jäseniltä tietoista, vapaaehtoisuuteen ja vakuuttautumiseen perustuvaa kuria. Se vastaa myös puolueen 16. ja ylimääräisen edustajakokouksen päätöstä, joiden mukaan erimielisyyksiä ei ratkaista hallinnollisilla toimenpiteillä eikä kenelläkään ole oikeutta mainittujen mielipide-eroavaisuuksien johdosta toimia sääntöjä ja 16. edustajakokouksen päätöksiä vastaan.

Puolueen 16. edustajakokouksen päätösten kaikinpuolinen toteuttaminen on takeena siitä, että edustajakokouksen toteuttamista aatteellispoliittisista erimielisyyksistä huolimatta puolueelle on mahdollista säilyä järjestöllisesti

yhtenäisenä, voittaa vähitellen eheytymisen tiellä vielä olevat esteet ja luoda luottamuksellisia yhteistyösuhteita kaikkialla kansandemokraattisessa liikkeessä.

Pitäen perustana ja lähtökohtana edellämainittuja näkökohtia keskuskomitea päättää:

1. antaa poliittisen toimikunnan tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin kaikkien puolueen jäsenten ohjaamiseksi yhtenäiseen toimintaan kaikissa puolue- ja kansandemokrattisissa järjestöissä sekä kaiken rinnakkaistoiminnan lopettamiseksi. Keskuskomitea tarkistaa päätöksen toteuttamista ensi lokakuun aikana.

2. antaa poliittiselle toimikunnalle edellä mainitussa tarkoituksessa seuraavat toiminnan suuntaviivat:

a) Rinnakkaistoiminnan ja -järjestöjen lopettamisen tärkeimpänä edellytyksenä on pidettävä puolueen jäsenten yhtenäistä tahtoa ja toimintaa kaikkien 16. edustajakokouksen ja keskuskomitean päätösten toteuttamisessa ja keskuskomitean ohjeiden noudattamisessa. Tämä koskee myös puoluejärjestöjen kaikkea julkaisu- ja tiedotustoimintaa.

b) Järjestöllisen yhtenäisyyden palauttaminen tulee tapahtua sen periaatteen mukaan, että kyseessä olevilla paikkakunnilla, alueilla ja aloilla toimivat järjestöt ovat asianomaisen keskus- ja piirijärjestön hyväksymiä ja sääntöjen mukaan toimivia yhtenäisiä järjestöjä, joissa kommunistit toimiessaan noudattavat puolueen päätöksiä, joiden toteuttamista ohjaa ja valvoo piirikohtaisesti asianomainen puolueen piirijärjestö.

Kysymyksen ollessa joukkojärjestöistä on puoluejärjestöjen pyrittävä aktiiviseen toimintayhtenäisyyteen niiden kanssa ja puolueen jäsenten niiden sisällä toisinajattelevien kanssa. Jäsenten, jotka toimivat joukkojärjestöissä, on otettava huomioon kyseessä olevien järjestöjen erikoinen luonne ja kaikin vakuuttamisen keinoin ja toverillisesti neuvotellen toimittava niin, että puolueen tavoitteet tulevat laajalti tunnetuksi ja saavat yleisen hyväksymisen. Ongelmia ratkaistaessa puolueen jäsenten tulee välttää ryhmäkuntalaista vastakkain asettelua, solvaamista ja perusteetonta arvostelua, toimia harkitusti ottamalla huomioon asianomaisen järjestön luonne.

c) Puolueen jäsenten toimesta ei ryhdytä uusien järjestöjen perustamiseen ilman asianomaisen keskusjärjestön ja piirijärjestön tietoa ja suostumusta. Mikäli on kysymys puoluejärjestöstä, suostumusta ei tule evätä, jos järjestön perustaminen on puolueen sääntöjen mukainen eikä loukkaa 16. edustajakokouksen päätöksiä.

d) Joukkojärjestöissä toimivien puolueryhmien tehtävänä on puolueen vaikutuksen lisääminen asianomaisissa järjestöissä sekä puolueen politiikan toteuttaminen puolueeseen kuulumattomien keskuudessa siten kuin b-kohdassa on sanottu. Tärkeimmät kysymykset, jotka tulevat esille asianomaisissa joukkojärjestöissä on ennakolta käsiteltävä puolueryhmässä. Puolue-

ryhmät toimivat sääntöjen mukaisten puolue-elinten ohjauksessa ja valvonnassa. Poliittisen toimikunnan tulee antaa lähemmät ohjeet puolueryhmien työn järjestämisestä.

e) Keskuskomitea korostaa uudelleen, ettei ryhdytä erottamistoimenpiteisiin puolueessamme viime vuosina vallinneiden erimielisyyksien vuoksi ja että mikäli sellaisiin on ryhdytty jäsenyys palautetaan asianomaisen sitä halutessa. Samoin on luovuttava kaikesta kyseessä oleviin erimielisyyksiin perustuvasta syrjinnästä, mutta myös erimielisyyksien paisuttelusta ja suhteiden kärjistämisestä, ja sitä vastoin annettava pääpaino kaikelle sille, mikä yhdistää puolueen jäseniä, ennen kaikkea 16. edustajakokouksen yksimielisesti hyväksymille päätöksille.

3. Tutustuttuaan piirijärjestöjen huomautuksiin edellisessä keskuskomitean kokouksessa hyväksytystä SKDL:oa koskevasta päätöksestä, keskuskomitea kehottaa poliittista toimikuntaa ja piirikomiteoita ryhtymään toimenpiteisiin yhteistyössä SKDL:ssa toimivien kommunistien kanssa tilanteen parantamiseksi SKDL:ssa kyseessä olevan ja tämän päätöksen toteuttamiseksi. Mainittu samoin kuin tämä päätös julkaistaan Päivän Postissa ja postitetaan tarpeellisessa laajuudessa puoluejärjestöille.

4. Poliittinen toimikunta ryhtyy yhteistyössä SKDL:n johtoelimissä toimivien kommunistien kanssa välittömästi toimenpiteisiin SKDL:n Pohjois-Hämeen piirijärjestön järjestöllisen yhtenäisyyden palauttamiseksi keskuskomitean viime kesäkuussa tekemän päätöksen mukaisesti sekä huolehtii siitä, että yhtenäisyyteen johtava ratkaisu saavutetaan lokakuun loppuun mennessä.

Kustannusosakeyhtiö Yhteistyö, Helsinki 1975